JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
ELNÖKE

HATÁROZATI JAVASLAT
a Vármegyei Közgyűlésnek
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mezőgazdaságának helyzetéről
szóló tájékoztatókhoz

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés ...../2025. (.....) számú határozata Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mezőgazdaságának helyzetéről

1. A Vármegyei Közgyűlés a Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mezőgazdaságának helyzetéről szóló tájékoztatókat a **melléklet** szerinti tartalommal megtárgyalta és az azokban foglaltakat tudomásul veszi.

2. A Vármegyei Közgyűlés megköszöni a tájékoztató elkészítését a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóságának és a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályának.

Erről:
1. vármegyei közgyűlés tisztségviselői
2. irodavezetők
3. Dr. Berkó Attila főispán, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal
4. Hubai Imre Csaba vármegyei elnök, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóság
5. Kiss Róbert vármegyei igazgató, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóság
6. Juhász Rita főosztályvezető, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály

értesülnek.

Szolnok, 2025. november 26.

Dr. Fazekas Gábor Gyula

Készítette: .....
Kormos Lívia
bizottsági referens

Ellenőrizte: .....
Páldi Tamás Attila
irodavezető

A határozati javaslat törvényes:

.....
dr. Molnár Zoltán
vármegyei aljegyző

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE

MEZŐGAZDASÁGÁNAK HELYZETE

2025.

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Készítette: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatósága

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Tartalomjegyzék

I. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mezőgazdaságának általános jellemzői 3

II. Szántóföldi növénytermesztés 5

II. 1. Időjárási helyzetkép 6

II. 2. Őszi vetésű kultúrák 8

II. 3. Tavaszi vetésű kultúrák 10

II. 4. Őszi vetési és talaj-előkészítési munkák 2025. 12

III. Kertészet 13

III. 1. Zöldségtermesztés 13

III. 2. Gyümölcstermesztés 16

III. 3. Szőlőtermesztés 17

IV. Állattenyésztés 18

IV. 1. Szarvasmarha 19

IV. 2. Sertés 20

IV. 3. Juh 21

IV. 4. Baromfifélék 21

IV. 5. Halgazdálkodás 22

IV. 6. Méhészet 22

V. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara főbb feladatai 24

V. 1. Szakmai feladatellátás 24

V. 2. Szakmai programok, rendezvények 27

V. 3. Magyarok Kenyere - 15 millió búzaszem program 30

V. 4. „Vizet a tájba" program 32

VI. Összefoglalás 33

I. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mezőgazdaságának általános jellemzői

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye az ország egyik legnagyobb területű vármegyéje. E területnagyság az ország mezőgazdasági hasznosítású földjeinek mintegy ötödét foglalja magában. Tökéletes síkság lévén kedvezőek a mezőgazdasági adottságai, azonban szélsőséges vonásokat mutat az éghajlata – kevés és egyenetlen eloszlású a csapadék, gyakori a szárazság és az aszály –, és visszatérő probléma a belvíz. A gazdálkodóknak így rendszerint szélsőséges időjárási körülményekhez kell alkalmazkodniuk, amelyeket az elmúlt években megtapasztalt klímaváltozás még inkább felerősített.

A vármegye területének teljes területe 558 000 hektár, melynek döntő hányadát a szántó művelési ágú területek jelentik. Ezen területek nagysága jóval meghaladja a 350 000 hektáros nagyságrendet. A mezőgazdasági hasznosítású területek művelési ágak szerinti megoszlását az 1. táblázat mutatja be.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területe	558 000 ha
Mezőgazdasági terület	415 718 ha
ebből szántó	375 980 ha
gyep	33 282 ha
halastó	1 900 ha
nádas	1 581 ha
szőlő	1 330 ha
gyümölcsös	1 645 ha
Erdő	31 379 ha
Egyéb	110 903 ha

1. táblázat: Jász-Nagykun Szolnok vármegye területének művelési ágak szerinti megoszlása
Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

A vármegye mezőgazdaságát ágazati szinten áttekintve megállapítható, hogy a növénytermesztés dominanciája megnövekedett az elmúlt három évtizedben. Vármegyénkben tradicionálisan a búza, a kukorica, a napraforgó és ipari növények termesztése a jellemző. A Jászságban, valamint a Tiszazugban szabadföldön és termesztő berendezésekben jelentős volumenben folyik zöldség-, gyümölcs-, és szőlőtermesztés.

Az állattenyésztési ágazaton belül, pedig a szarvasmarha-, a baromfi-, a sertés- és a juhtenyésztés a meghatározó.

Az agrárium volumene évtizedek óta meghatározó régiónkban, amit jól mutat, hogy a mezőgazdaság súlya a vármegyénkben a GDP-hez való hozzájárulás arányát tekintve az országos átlag csaknem kétszerese, mintegy 8-9%. A Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) 2025. I. félévi adatai alapján a vármegyében mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozó gazdasági szervezetek, valamint őstermelők száma közel 20 000 fő volt. Ez régiós szinten is az agrárium fontosságát emeli ki, hiszen így a vármegyében a regisztrált vállalkozások több mint harmada mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, illetve halászattal foglalkozik.

Az őstermelőként gazdálkodók mellett a jogszabálymódosítást követően az őstermelők családi gazdaságai és a családi mezőgazdasági társaságok, mint új gazdálkodási forma kezdték meg működésüket 2021. január 1-től. Ennek következtében megnövekedett az őstermelőként gazdálkodók száma, amely meghaladja a 19 000 főt a vármegyében. Az őstermelők közül több mint 8 000-en őstermelők családi gazdaság (ŐCSG) tagjai, az ŐCSG-k száma eléri a 3 000 db-ot, míg jelenleg 14 db családi mezőgazdasági társaság működik Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében. A vármegyei mezőgazdasági társas vállalkozások száma 655 db volt 2025. I. félévében. A mezőgazdaságban alkalmazottak száma a KSH közlése szerint 2025. I. félévi adatok alapján 5 322 főre volt tehető. A fenti adatokból is látható, hogy számukat tekintve az egyéni gazdaságok a meghatározóbbak a mezőgazdasági termelés szempontjából. A nagyüzemi termelés mellett igen jelentős a kis- és közepes gazdaságok száma. Vármegyénkben a gazdaságok több mint 40%-a 5-50 hektáros birtokmérettel rendelkezik, azonban a megművelt területek több mint 70%-át a 100 ha fölötti hektáron gazdálkodók művelik. Az átlagos szántó birtokméret 47 ha, ami országos viszonylatban is magas. Jelentős továbbra a mezőgazdasági termékfeldolgozást folytató kistermelők létszáma is. E gazdaságokban döntően prémium minőségű kézműves élelmiszereket állítanak elő, melyeket vármegyénkben az időszakosan 4 helyszínen tartott termelői piacokon is tudnak értékesíteni.

A rendszerváltozás előtt Jász-Nagykun-Szolnok vármegye élelmiszeripara jelentős fejlettséget mutatott Magyarországon, de az átalakulás gyökeres változásokat hozott. Az élelmiszeripari vállalatok privatizációja során sok gyár bezárt vagy külföldi tulajdonba került, elveszítve korábbi piacát és kapacitását. Ennek következtében az élelmiszergazdaság volumene drasztikusan csökkent.

Fontosabb ágazatok között megmaradt a gabona- és olajnövények feldolgozása. Jászberényben, Törökszentmiklóson, Kunszentmártonban és Karcagon is a malomipar a térség mezőgazdasági adottságaira épül, míg Martfűn az ország egyik legnagyobb és legmodernebb növényolaj-feldolgozója található, amely a hazai napraforgó és repcemag feldolgozására specializálódott. A konzervipar is jelen van vármegyénkben,

Közép-Európa egyik legmeghatározóbb fagyasztott zöldség- és gyümölcsgyártója és beszállítója Karcagon található. A térségben a cukoripar ment keresztül a legnagyobb átalakuláson. A hagyományos cukorgyártás, amely a cukorrépára épült, megszűnt, helyette Tiszapüspökiben egy modern, kukoricaalapú izocukor-gyártó üzem vált a régió meghatározó szereplőjévé. A kukorica modern feldolgozásához társulhat majd Szolnokon egy nagyszabású beruházás, ahol a tervek szerint kukoricából citromsavat állítanának elő fermentációs eljárással. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye tejipara kétpólusú: egyrészt egy nagy nemzetközi háttérrel rendelkező cég is megtalálható Tiszafüreden, míg a nagyüzemi termelés mellett a vármegyében kisebb, de modern, helyi tejfeldolgozó üzemek is működnek (pl.: Törökszentmiklóson). A húsiparon belül a térségre a közepes és kisebb kapacitású húsfeldolgozó üzemek és családi vállalkozások jellemzőbbek, amelyek a sertésfeldolgozásra és a húskészítmények gyártására fókuszálnak (Rákóczifalva, Kunhegyes). Baromfivágóhíd Jászberényben üzemel.

II. Szántóföldi növénytermesztés

A szántóterületen a legnagyobb arányt a gabonafélék (őszi búza, kukorica, őszi árpa, tritikálé, zab, rozs), valamint az olajos növények (napraforgó, repce) képviselik. A jelentősebb növények termőterületét a 2025-ös év és az elmúlt évek átlagának vonatkozásában az 1. ábra mutatja hektárban.

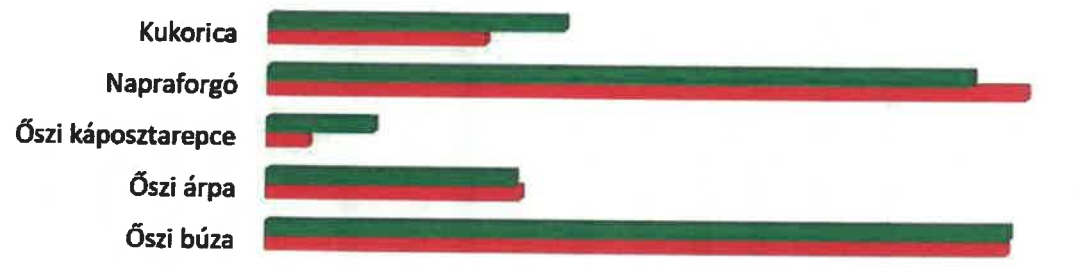

	Őszi búza	Őszi árpa	Őszi káposztarepce	Napraforgó	Kukorica
Átlag (2018-2024)	96 968	32 471	13 860	92 023	38 725
2025	96 657	33 197	5 354	98 990	28 304

1. ábra: A jelentősebb területtel bíró növények termőterülete (hektár)
Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

A vármegyében jelentős az öntözhető területek nagysága, az öntözésre feljogosító vízjogi engedéllyel közel 1 500 termelő rendelkezik. Ennek köszönhetően számottevő

területet képvisel vármegyénkben a különböző növényfajok vetőmagtermesztése is (kalászosok, hibridkukorica, napraforgó), az ország kukoricavetőmag-előállító területének 30%-a itt található. Külön sajátossága a vármegyének a rizstermesztés. Kisújszállás és Mezőtúr térségében fehérrizst 1 000 – 1 500 hektáron, míg az országban egyedüliként indiánrizst, mintegy 1 000 hektár területen termesztenek.

II. 1. Időjárási helyzetkép

Az elmúlt egy évben Jász-Nagykun-Szolnok vármegye időjárását ismét a csapadékhiány, az elhúzódó, hőségnapokkal terhelt aszály jellemezte. A területi átlagban hullott csapadékmennyiség egészen kritikus szintet ért el, hiszen 2024. november 1. és 2025. október 31. közötti hidrológiai évben területi átlagban 350,6 mm csapadék hullott, ami 171,5 mm-rel kevesebb a sokéves átlagnál. Ez a mennyiség a harmadik legszárazabb hidrológiai évnek számít a mérések kezdete, 1963 óta. Az időszak legcsapadékosabb hónapja március volt 66,2 mm-rel, míg a legszárazabb június, mindössze 3,8 mm havi átlagos csapadékkal. A vármegyei csapadékmennyiséget a 2024/2025-ös gazdálkodási év és az elmúlt évek átlagának vonatkozásában az 2. ábra mutatja mm-ben.

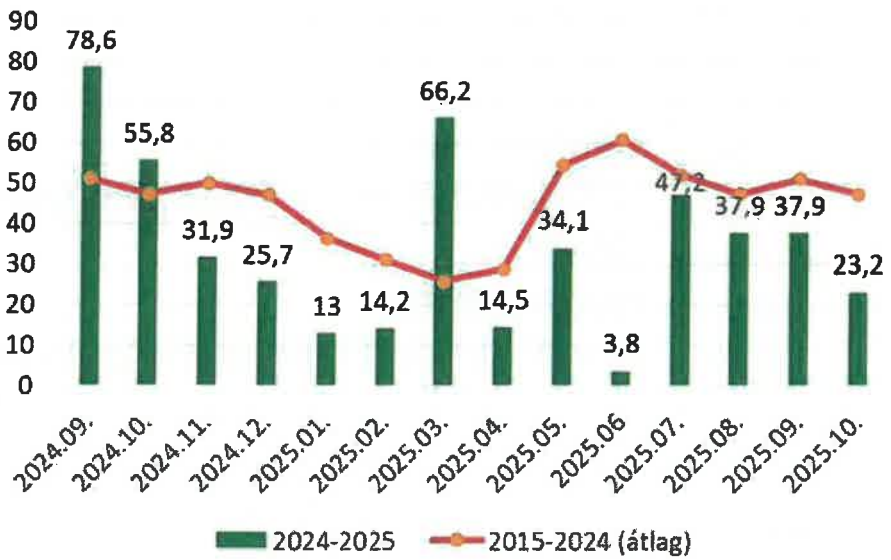

2. ábra: Vármegyei havi csapadékmennyiség 2024. 09. 01-től 2025. 10. 31-ig (mm)
Forrás: KÖTIVIZIG

2024 őszén az addigi szárazság után enyhülést okozott a szeptember-október hónap változékony időjárása. Szeptemberben – a kezdeti száraz napokat követően –

zivatarok, záporok érkeztek, amelyek átmenetileg javítottak a talaj nedvességi állapotán, októberben pedig a csapadékos periódus a hónap közepéig tartott, ami kedvezett az őszi vetések indításának, a talajelőkészítésnek. A hónap második fele viszont naposabb időt hozott, amely jóvoltából a betakarítás és a talajmunka haladhatott. A tél és kora tavasz viszonylag enyhe, de száraz idővel társult. Januárban a hőmérséklet több napra tavaszias értékeket mutatott, ami agronómiai szempontból kedvezőtlen volt, mert a növények nyugalmi fázisa nem volt optimálisan biztosított. Februárban visszatértek az alacsony hőmérsékletek, és előfordultak fagyos éjszakák, ezáltal a kórokozók-kártevők aktivitása csökkent, de a négy hónapja tartó száraz periódus következtében a talaj felső rétegeiben jelentős vízhiány alakult ki. Tavasszal, márciusban érkezett a várva várt csapadék, amely jelentősen javította a talaj állapotát és kedvezően hatott a vetések indulására. Áprilisban viszont ismét szárazabb és melegebb időszak következett. Fontos megemlíteni, hogy az április eleji fagyok idén is több gyümölcsösben károkat okoztak. Májusban a hűvös és csapadékszegény idő tovább lassította a növények fejlődését és a tavaszi kultúrák kelését. A nyári hónapokban tovább fokozódott a szárazság. Június volt a legkritikusabb hónap, amikor mindössze 3,8 mm csapadék esett, ráadásul a hónap a mérések kezdete óta a legmelegebb júniusnak bizonyult. A hőség és a csapadékhiány miatt a növények kényszerérése jelentős volt. Érdemes megjegyezni, hogy a sokévi adatsorok szerint júniust az év legcsapadékosabb hónapjaként tartják számon. A nyári időszak további részében valamelyest több eső érkezett, ám az eloszlása területi átlagban erősen egyenetlen volt, és a hőségnapok száma is magas maradt. A 2025-ös őszi időszak ismét változékonyan alakult. Szeptemberben többfelé előfordultak záporok, helyenként extrém mennyiségű csapadékkal, például Jászárokszálláson egyetlen napon 150 mm eső hullott, ugyanakkor a vármegye nagy részén a havi csapadékmennyiség elmaradt a sokéves átlagtól. Októberben ismét szárazabb, az e hónapban megszokottól kissé melegebb idő uralkodott. Az elvetett növénykultúrák optimális kezdeti fejlődéshez ismételten egyre inkább szükség lenne csapadékra.

Összességében elmondható, hogy a 2024 szeptemberétől 2025 októberig tartó időszakot vármegyénkben a mezőgazdasági termelés szempontjából kedvezőtlen időjárás jellemezte: a száraz periódusok, a hőség, valamint a talaj víztartalmának folyamatos csökkenése miatt a vetések, növények optimális fejlődése korlátozott volt.

II. 2. Őszi vetésű kultúrák

A 2024. ősz elején tapasztalt csapadékosabb időjárás részben ellensúlyozta a tavalyi év második felében jelentkező aszály hatásait, részben megkönnyítette a magágykészítést, és elősegítette a vetések korai fejlődését. Október második felétől azonban ismét szárazabb, hűvösebb időszak következett. Ez az őszi kalászos állományok esetében helyenként vontatott és egyenetlen kelést eredményezett. Az időjárási viszontagságok mellett vármegyénkben hatalmas problémát jelentett a mezei pocok kártétele, jelentős odafigyelést pedig az ellene való védekezés, mivel a populáció az év folyamán rendkívül elszaporodott, és jelentős károkat okozott a gazdálkodóknak. A gradáció országos mértékűvé vált, és gyakorlatilag minden ősszel vetett táblát, valamint a lucernákat, a zöld ugarokat és a még meg nem művelt területeket is veszélyeztette. A tél és a kora tavasz viszonylag enyhe, de száraz időjárása szintén nem biztosította a növények számára a megfelelő nyugalmi állapotot. A januári tavaszias periódus hatására a kalászosok vegetációja helyenként megindult, ami növelte a tél végi fagyok okozta stresszhatást. Bár februárban visszatért a hideg, a több hónapja tartó szárazság következtében a talaj felső rétegei továbbra is vízhiányosak maradtak. Február elején már látható jeleit mutatták a gabonák annak, hogy elfogyott a számukra hozzáférhető tápanyag, több táblán sárguló állományok voltak megfigyelhetők. Ennek következtében sok gazdálkodó már a hónap közepén megkezdte a tavaszi fejtrágyázást. Márciusban érkezett meg a várva várt csapadék, amely jelentősen javította a talajnedvességet, elősegítette a kijuttatott műtrágyák hatóanyagainak feltáródását, mely előmozdította a növények regenerálódását és fejlődését. A csapadék hatására a hónap végére az őszi gabonatáblákban sajnos sűrű, fejlett gyomállomány alakult ki. Áprilisban azonban ismét szárazabb és melegebb idő érkezett, ami ugyan kedvezett a növényvédelmi munkák időbeni elvégzésének, de a növényállományok a tavaszi vegetatív és generatív fejlődési szakaszban sok helyen víz- és tápanyaghiánnyal küzdöttek. A májusi hűvös, csapadékszegény periódus tovább lassította a fejlődést. A nyári hónapokban különösen június bizonyult kritikusnak. Mindössze néhány milliméter csapadék hullott, miközben a hőmérséklet tartósan a sokévi átlag felett alakult. Az időjárási körülmények az őszi vetésű kultúrák kényszeréréséhez vezettek, ami apróbb szemek kialakulását és minőségromlást okozott. Összességében a tartós száraz periódusok és a talaj víztartalmának fokozatos csökkenése mind a termésmennyiséget, mind a minőséget negatívan befolyásolta.
Vármegyénkben az **őszi árpa** vetésterülete 33 197 hektár volt, a betakarított termésmennyiség 172 492 tonna, ami 5,20 t/ha átlaghozamnak felel meg. A

betakarítási munkák a száraz időjárás miatt már ideje korán, június közepén megkezdődtek. A termelők visszajelzései szerint a szemek mérete ugyan elmaradt az ideálistól, ami az előző évhez képest kisebb termést eredményezett, azonban a hektolitersúly és a beltartalmi paraméterek kedvezőek voltak. A betakarítási időszakban a felvásárlási árak 48 000-52 000 Ft/t között alakultak, azonban a piacon tapasztalható túlkínálat miatt az árak a nyár végére csökkenő tendenciát mutattak.

Az **őszi búza** továbbra is a vármegye egyik legnagyobb területen termesztett növénye, 2025-ben a vetésterülete 96 657 hektár volt, a teljes termésmennyiség 441 626 tonna, az átlaghozam pedig 4,57 t/ha lett. A fejlődést erősen visszavetette a tavaszi vízhiány, a növények már május elején mutatták a szárazság jeleit a zászlós levelek korai száradásával. A virágzás idején a kalászok egyharmada nem termékenyült meg, a szemek kitelítődését a hőség és a csapadékhiány megakadályozta. A fajsúly sok esetben alacsonyabb lett a kívántnál, így a felvásárlók több helyen csak takarmányminőségben vették át a terményt. A száraz idő egyetlen pozitívuma volt, hogy a kalászfuzáriózis fertőzés megkímélte a kalászos gabonákat, alacsony fertőzöttségűek voltak a vizsgált magtételek. A felvásárlási árak 60 000-68 000 Ft/t között alakultak, a prémium (malmi-javító) búzáért legfeljebb 70 000 Ft/t árat fizettek.

Az időjárásban tapasztalt változások nem kedveznek az **őszi káposztarepcének**, amely rendkívül érzékeny az aszályra, így vetésterülete évről évre csökken. Ugyanakkor a repce a többi szántóföldi növényhez képest 2025-ben jobb termésátlagot és összterméstet ért el az előző évhez viszonyítva. Idén 5 354 hektáron termesztették, 2,62 t/ha átlaghozam mellett a vármegye összesített termésmennyisége 14 054 tonna lett. A repce fejlődését az őszi egyenetlen kelés és az aszályos időjárás egyaránt hátráltatta, azonban a márciusi csapadék kedvezően hatott a növény fejlődésére. A termés minősége és olajtartalma elfogadható volt, az értékesítési ár 160 000-185 000 Ft/t között alakult, ami némileg elmarad a tavalyi árszinttől.

A **tritikálé** 2025-ben 4 859 hektáron került betakarításra, a vármegyei termésmennyiség 18 984 tonna, az átlaghozam 3,91 t/ha lett. Ennél a növénynél is szárazság és a hőség visszavetette a termésképződést. A termés minősége közepes, a felvásárlási árak 55 000 - 60 000 Ft/t között mozogtak.

A **rozs** vetésterülete 1 560 hektár volt, termésmennyisége 4 478 tonna, 3,79 t/ha átlaghozam mellett. A rozst egyre inkább zöldtakarmányként hasznosítják, csak kisebb részét takarítják be szemesen. A minőségi paraméterek változóak voltak, a takarmányrozs ára 45 000 - 50 000 Ft/t körül alakult.

A **zab** termesztése továbbra is csekély jelentőségű a vármegyében, 967 hektáron termesztették, az átlaghozam 2,34 t/ha volt. A termésmennyiség összesen 2 263 tonna, amit jellemzően abrakkeverékekhez használnak fel helyben.

II. 3. Tavaszi vetésű kultúrák

A 2025-ös év tavaszi vetéseit és kezdeti fejlődését az időjárási szélsőségek és az előző hónapok csapadékhiánya jelentősen befolyásolta. Az év elején tapasztalt hosszabb száraz periódus a talaj felső rétegeiben komoly vízhiányt okozott, viszont a márciusban érkező csapadék rövid távon javította a talajnedvességet. Ezt kihasználva április elején megkezdődött a kapásnövények vetése, ami május közepére mindenhol befejeződött. A vetés és a korai fejlődés kezdeti szakaszához a hőmérséklet kedvező volt, azonban az április második felében előforduló záporokból nagy területek kimaradtak, így a felszín közeli talajréteg több helyen túlságosan száraz maradt, és a kelés vontatottá vált. Több táblában az örvös galambok, vetési varjú kolóniák és a mezei nyúl populációk okozta károk miatt a növények újra vetésére volt szükség. Májusban a hűvösebb, csapadékszegény idő tovább lassította a fejlődést, így a napraforgó- és kukoricaállományok heterogének voltak, fejlettségük jelentős szórást mutatott. Ebben az időszakban a gazdák elvégezték a vegyszeres gyomirtást, valamint a sorközművelést a lazább talajszerkezet kialakítása érdekében. A nyári hónapok, különösen június és július, rendkívüli szárazságot és kánikulát hoztak, ami a növények kényszerérését és a levelek száradását eredményezte. A napraforgótáblák egy része már virágzáskor stresszt szenvedett, a kukorica mélyebb talajrétegekből próbált vizet nyerni, azonban az alacsony nedvesség miatt a fejlődés megtorpant, a csőképződés és a virágzás nem mindenütt zajlott megfelelően. Az öntözött területeken a fejlődés mérsékelten biztosított volt, míg a vízhiányos táblákon a tavaszi vetések minősége elmaradt a megszokottól. A nyár végére egyértelművé vált, hogy a várt terméseredmények minden növény esetében alacsonyabbak lesznek. A kapásnövények betakarítása szeptember elején kezdődött, és október végéig tartott.

2025-ben Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a legnagyobb területen **napraforgót** termesztettek, összesen 98 990 hektáron. A terméshozam 187 209 tonna volt, ami 1,89 t/ha átlaghozamot jelent. A hosszú nyári aszály és a magas hőmérséklet miatt a virágzás utáni szemképződés gyenge volt, továbbá a madarak (örvös galamb, seregély) okozta kártételek is rontották az állomány állapotát. A napraforgó termésátlagok jelentős szórást mutattak, a gazdálkodói visszajelzések alapján 0,8 és 3,2 t/ha között

alakultak. A felvásárlási árak néhol elérték a 200 000 Ft/tonnát is, így az értékesítési ár részben kompenzálta a kedvezőtlen termésátlagokat.

A **kukorica** vetésterülete 28 304 hektár volt, míg a **hibridkukorica**-vetőmag területe 2 908 hektár. A hagyományos takarmánykukorica terméshozama 85 865 tonna (3,22 t/ha), a hibrid vetőmagé pedig 5 437 tonna (1,87 t/ha) volt. A csapadékhiányra érzékeny kukorica a többi növényfajnál még kedvezőtlenebb helyzetben volt a tenyészidőszak alatt. A tartós kánikulai napok és a szárazság miatt az állományok fejlődése jelentősen lelassult, a tápanyagfelvétel és csőképződés nem volt megfelelő, sok helyen a termést silózással hasznosították. További gondot okozott a gyapottok-bagolylepke hernyójának kártétele, különösen a csővégi rágás formájában. Fentiek következtében a termésátlagok elmaradtak a várttól. A felvásárlási ár 65 000 és 75 000 Ft/t között alakult.

A **szemes cirok** 4 538 hektáron termett, 14 067 tonna terméssel, 3,10 t/ha átlaghozammal.

A **szója** 1 819 hektáron termett, összesen 4 947 tonna terméssel, 2,72 t/ha átlaghozammal. A nyári aszály a növényt megviselte, az oldalágak kifejlődése hiányos volt, ennek következtében a terméshozamok elmaradtak a várttól.

A **burgonya** termesztése 31 hektáron zajlott, 299 tonna terméssel, 9,65 t/ha átlaghozam mellett. Nem nagy területen termesztett növény, csak folyamatos öntözés mellett termeszthető térségünkben, azonban az aszály miatt rendkívül alacsony lett a termésátlag.

A **cukorrépa** 93 hektáron termett, összesen 2 790 tonnát hozva, ami 30 t/ha átlaghozamot jelent.

Vármegyénk különlegessége, hogy nagyüzemi területen folyik **rizstermesztés** Kisújszállás és Mezőtúr térségében. A rizs vetése 1 425 hektáron történt, a terméshozam 3 719 tonna volt, 2,6 t/ha átlaggal, míg az indián rizst 794 hektáron 1 t/ha-os átlaghozammal takarították be. A főbb termesztett szántóföldi növényfajok esetében az idei és az elmúlt évek termésátlagait a 3. ábrán szemléltetjük.

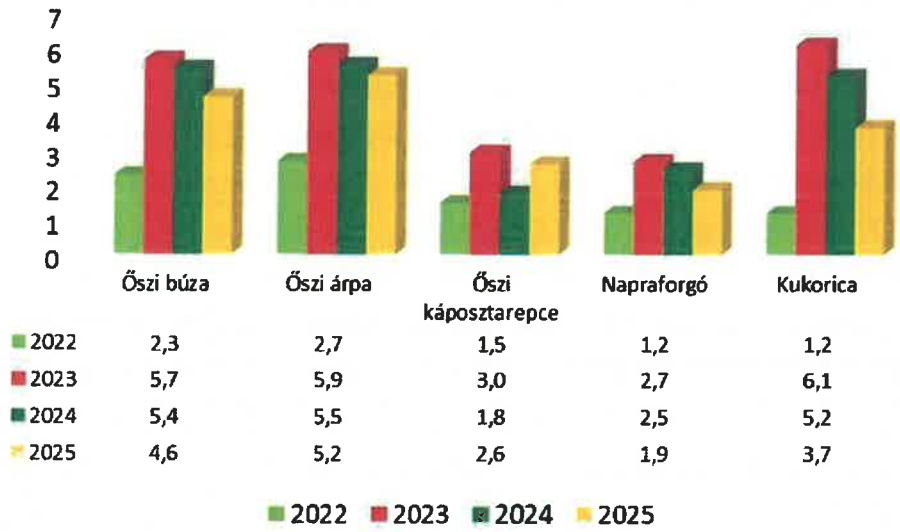

3. ábra: A főbb termesztett növények termésátlagai (t/ha)
Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

II. 4. Őszi vetési és talaj-előkészítési munkák 2025.

2025 őszén a vármegye mezőgazdasági termelői a szokásosnál nagyobb kihívásokkal szembesültek az őszi vetések előkészítése és kivitelezése során. A szeptember-októberi időszakban jelentős talajnedvesség-hiány nehezítette a munkákat, ami az elmúlt időszak következményeként alakult ki. Szeptemberben ugyan előfordultak záporok, helyenként rövid idő alatt lehulló, extrém mennyiségű csapadékkal, azonban a vármegye nagy részén a havi összeg elmaradt a sokéves átlagtól. Ennek következtében a talajmunkák és a magágy-előkészítés csak jelentős üzemanyag- és energia-ráfordítással volt megoldható. Októberben sem történt érdemi változás: a havi csapadékmennyiség átlagosan 23,2 millimétert tett ki, amelynek döntő hányada a hónap utolsó dekádjában, mindössze három nap alatt hullott le. Az év első tíz hónapjának összes csapadéka 295,9 milliméter volt, ami mintegy 150 milliméterrel kevesebb a sokéves január–októberi átlagnál. A térségben tájegységenként eltérő ütemben haladtak az őszi munkák, de november közepére Jász-Nagykun-Szolnok vármegye gazdálkodói 145 723 hektáron végeztek őszi vetést. A főbb növényfajok esetében az idei év őszén vetett területet a 2. táblázat tartalmazza.

Növényfaj	Vetett terület (ha)
Őszi káposztarepce	5 221
Őszi árpa	40 217
Őszi búza	103 125
Durumbúza	1 284
Rozs	1 857
Tritikálé	5 053

2. táblázat: Az őszi vetésű növények vetésszerkezete Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében
Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

A csapadékhiány és a kiszáradt talajok állapota közvetlenül érintette a szeptember végén elvetett őszi káposztarepce állományokat. Az öntözött területeken kedvezőbb volt a kelés és a fejlődés, míg a nem öntözött részeken gyenge, hiányos állományok alakultak ki. Több gazdálkodó a rosszul kelt repcetáblákat őszi kalászos növénnyel vetette újra. A kalászosok közül az őszi árpa és az őszi búza október eleji vetései még kedvező körülmények között zajlottak, a talaj hőmérséklete megfelelő volt a gyors csírázáshoz. A későbbi vetéseknél azonban a talajszárazság már lassította a kelést, és több térségben egyenetlen állományok alakultak ki. A gazdálkodók a tavaszi vetések alá is megkezdték a talajmunkákat, hogy a talaj szerkezetét és vízmegtartó képességét javítsák. Jelenleg az őszi vetésű növények egyöntetű, egyenletes keléséhez, illetve kezdeti fejlődéséhez egyre inkább szükség lenne áztató esőre.

III. Kertészet

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a mezőgazdaságilag művelt területnek mindössze 2-3%-át foglalják el kertészeti kultúrák. Évenként kis mértékben, mintegy 5-7 ezer hektáron termesztünk zöldségnövényeket, melynek döntő része szántóföldi zöldség. A gyümölcsfajok termőterülete meghaladja az 1 500 hektárt, de a korábban ugyanekkora területen művelt szőlő mára 1 000 hektár alá csökkent. A legjelentősebb zöldség-gyümölcs termőterületek a Jászságban és Tiszazugban találhatók.

III. 1. Zöldségtermesztés

Vármegyénk zöldség-termőterületének nagyrészén konzervipari növényeket termesztenek. Ennek oka, hogy mind a csemegekukorica és a zöldborsó jól illeszthető a szántóföldi növénytermesztés vetésszerkezetébe. A gazdálkodók manapság már jellemzően korszerű technológiával, öntözött területeken tudják termeszteni ezen

növényeket a feldolgozók által elvárt követelmények alapján. A megtermelt terméket pedig meghatározott áron tudják értékesíteni a környékbeli gyáraknak. A konzervipari növények mellett vármegyénkben a Jászság térségében van nagy hagyománya a fóliasátras paprikatermesztésnek, a lakosság nagyobb része termesztőberendezéses zöldséghajtatással foglalkozik. Fontosabb hajtatott zöldség termőterület még a Tiszazugban található, ahol a **paprika** mellett **paradicsomot** és **káposztaféléket** is fóliasátor és üvegház alatt termelnek. A zöldségfajok területi megoszlását a 4. ábra mutatja be.

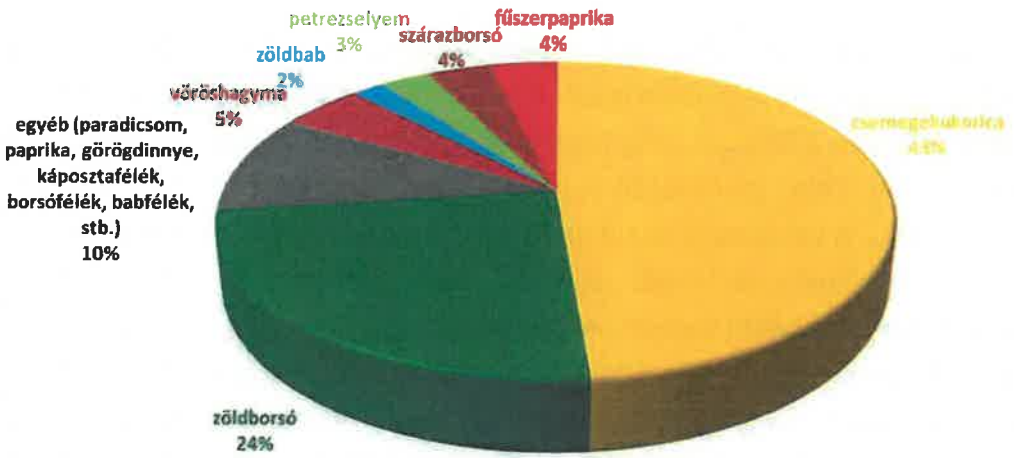

4. ábra: Zöldségfélék területi megoszlása
Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

A 2025-ös év időjárási viszonyai összességében kihívások elé állították a vármegye zöldségtermesztőit. Márciusban a szokásosnál jóval több csapadék hullott, ami egyszerre enyhített a korábbi vízhiányon, ám a talaj hidegebb állapota mégis megnehezítette a korai vetések kedvező elindulását. Áprilistól viszont az átlagosnál szárazabb periódus jellemezte a vegetációs időszakot, melyet a nyár második felében a hőhullámok és az egyenetlen csapadékeloszlás tettek még szélsőségessebbé.

A **zöldborsó** termőterülete 2025-ben növekedett vármegyénkben, amely összesen 1 645 hektárt tett ki. A tavaszi lehűlések hátráltatták a korai vetések kelését, ami vontatott állományfejlődést eredményezett. A májusi aszály tovább nehezítette a növény fejlődését, míg a virágzás idején jelentkező hőstressz a hüvelyképződést gyengítette, több térségben üres hüvelyek kialakulásához vezetett. Az öntözött táblákon ugyanakkor elfogadható hozamot sikerült elérni, a vármegyei átlagtermés 5,1 t/ha körül alakult. A **csemegekukorica**, amely továbbra is a legnagyobb területen

termesztett zöldségféle a vármegyében, idén is elsősorban öntözött táblákon került vetésre 2 337 hektáron. A július-augusztusi forróság és a hőstressz visszavetette a csőfejlődést, a növényvédelmi problémák (főként a gyapottok-bagolylepke és a kukoricamoly kártétele) tovább növelték a veszteséget. Ennek ellenére az öntözött területek jó technológiai színvonalának köszönhetően az átlaghozam 14,68 t/ha lett, ami csak kis mértékben maradt el a többéves átlagtól. A **fűszerpaprika** termesztése a tavaszi hideg és nedves időjárás miatt szintén nehezen indult. A későn vetett állományok egyenetlenül keltek, és a nyári hőségben a növények tápanyagfelvétele korlátozott volt. A gyapottok-bagolylepke elleni védekezés idén is komoly költséget és szakmai odafigyelést igényelt. A vármegyei átlagtermés 13,38 t/ha lett. A **vöröshagyma** számára a 2025-ös év mérsékelten kedvezett. A megfelelő tápanyagellátás és az öntözés biztosították a növény fejlődését, de a hűvös tavaszi idő lassította kelés ütemét. A júliusi-augusztusi hőség a hagymafejek növekedését visszafogta, azonban komoly növényvédelmi problémák nem jelentkeztek, így az átlagtermés mintegy 30 t/ha körül alakult. A **görög- és sárgadinnyét** termesztők számára a tavasz nehéz kezdést hozott. Az április 7-8-i fagyok jelentősen késleltették a növények fejlődését. A március végén és április elején kiültetett palánták nagy része elpusztult, ami felborította a vetési és ültetési ütemterveket. A későbbi, késői kiültetések és a szokatlanul hűvös, fényszegény májusi időjárás miatt a terméskötődés gyengébb volt, míg a júniusi kánikula hirtelen felgyorsította a növény fejlődését. Ennek következtében a gyümölcsméretek kisebbek lettek, a termésmennyiségek pedig elmaradtak az elvárttól. Az időjárási szélsőségei ellenére a vármegye zöldségtermesztése stabil maradt. Az öntözött területeken a termésbiztonság továbbra is kedvező, ugyanakkor a klímaváltozás hatásai, a növekvő inputköltségek és a munkaerőhiány a következő években fokozott alkalmazkodást igényelnek. A jelentősebb zöldségfajok termésmennyiségeit a 3. táblázat tartalmazza.

Növényfaj	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
vöröshagyma	5968	4288	4233	1612	4422	2674	7598	5227	6720
görögdinnye	2377	2892	2250	1260	1800	1250	840	570	1360
csemegekukorica	46544	36451	41322	40384	35528	29181	34358	41010	34307
fűszerpaprika	2085	1878	2344	666	1560	1680	1260	2243	3173
zöldborsó	3911	3735	4949	5726	2673	7209	11172	6010	8390

3. táblázat: Fontosabb zöldségfajok termésmennyiségei Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében (tonna)
Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

III. 2. Gyümölcstermesztés

A zöldségtermesztéshez hasonlóan a Jászságban találhatóak meg a legnagyobb gyümölcs-termőterületek Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében, hiszen szilvából, kajsziból és almából is a legnagyobb mennyiségben itt szoktak betakarítani a gazdák. Annak ellenére, hogy a vármegyénkben a gyümölcstermesztéshez szükséges klimatikus viszonyok és talajadottságok nem kedvezőek, az ország egyik legnagyobb egybefüggő területű cseresznyeültetvénye Nagykörűben található, amely több száz gazdálkodó művelésében áll. A legnagyobb területen meggytermelés folyik vármegyénkben, közel 300 hektáron. Vármegyénkben egyre többen állnak át ökotermesztésre. A jelentősebb területtel rendelkező gyümölcsültetvények területi megoszlását az 5. ábra mutatja be.

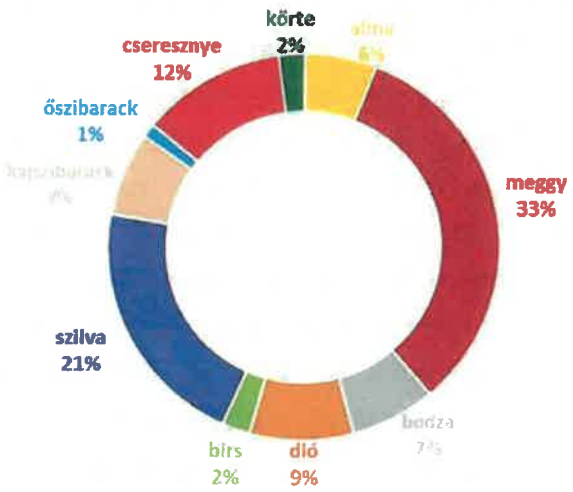

5. ábra: Fontosabb gyümölcsültetvények területi megoszlása Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében
Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

A hazai gyümölcstermesztés az időjárás szélsőségei miatt különösen nehéz helyzetben van. A klímaváltozás következtében a fagykárok egyre gyakrabban és kiszámíthatatlanul jelentkeznek, a hidegfrontok március végétől május közepéig akár országszerte komoly károkat okoznak. A rendkívüli szélsőségek között ingadozó csapadék-, hőmérsékleti és fényviszonyok pedig erősen befolyásolják terméskötődést. Az időjárási bizonytalanság mellett a gyümölcstermesztést a magas munkaerőigény és a folyamatos növényvédelmi kihívások is súlyosan terhelik, így a termelés kiszámíthatósága és fenntarthatósága egyre komolyabb problémát jelent. A tavaszi fagyok idén sem kímélték a gyümölcsültetvényeket. A több hullámban bekövetkezett

lehűlések idején a különböző gyümölcsfajok a virágzás eltérő fázisaiban voltak, ezért a fagykárok mértéke fajonként is különbözött. Legelőrébb a **kajszi** és az **őszibarack** járt a virágzásban, ezeknél 80-100%-os terméskiesés következett be. A **meggy** és a **cseresznye** esetében ugyan a látható fagykár kisebb volt, de a virágok és virágkezdemények károsodása gyenge termékötődést és jelentős gyümölcshullást eredményezett. Az ősszel érő gyümölcsök – például a **szilva**, az **alma** és a **körte** – kevésbé sínylődtek meg a fagyok miatt, azonban az április végi és májusi hűvös, fényszegény időjárás kedvezőtlenül befolyásolta a terméskötődést. A júniustól kezdődő, tartósan csapadékmentes és forró időszak tovább nehezítette a gyümölcsök fejlődését. A nem öntözött ültetvényeken a gyümölcsméretek elmaradtak a szokásostól, több helyen napégéses és vízhiányos tünetek is megjelentek. A korán érő fajtáknál ez minőségi problémákat, az őszi érésűeknél pedig jelentős hozamcsökkenést okozott. A jelentősebb gyümölcsfajok termésmennyiségeit a 4. táblázat tartalmazza.

Növényfaj	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
alma	1049	1340	543	214	420	602	324	600	225
körte	181	247	255	79	60	220	42	138	378
meggy	1810	1333	1428	513	972	1023	1344	1742	992
őszibarack	268	233	345	54	52	160	150	252	85
kajszibarack	190	231	374	11	0	441	29	140	11
cseresznye	541	715	235	373	464	484	202	307	234
szilva és ringlószilva	1039	1100	1387	1187	780	1970	1880	926	595

4. táblázat: Gyümölcsfajok termésmennyiségei Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében (tonna)
Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

III. 3. Szőlőtermesztés

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye szőlőterületének legnagyobb része a Kunsági Borvidékhez tartozik, ezen belül is a Tiszamenti körzet településein (Nagyréven, Tiszakürtön, Tiszainokán, Csépán, Tiszasason és Cserkeszőlőn), valamint a Jászságban a legelterjedtebb a szőlőtermesztés. Vármegyénkben leginkább borszőlőt termelnek, fontosabb fajták: Kövidinka, Zalagyöngye és a Kékfrankos, de minden évben történnek telepítések, így új fajták is kerülnek a területre, mint például Generoza vagy Bianka. A vármegye szőlő-termőterülete mára 1 000 hektár alá csökkent, ahonnan ingadozóan 3 000-6 000 tonna szőlőt takarítanak be a gazdák. Idén a szőlőtermést is az időjárási szélsőségek és a tartós nyári aszály egyaránt befolyásolta. A szüret augusztus végén kezdődött az Irsai Olivér, Muscat Ottonel, Bianca, Cserszegi fűszeres és Rizlingszilváni fajtákkal, majd ezt követték a kék szőlők – elsősorban a Kék oportó, Kékfrankos,

Zweigelt és Zala – betakarítása. A termés mennyisége területenként és fajtánként egyaránt nagy eltérést mutatott: a bőtermő fajták többnyire nem hozták a várt eredményeket, különösen a fiatalabb ültetvényeket viselte meg az aszályos időszak. A tavaszi fagyok szintén hatással voltak a hajtásfejlődésre és a fürtképződésre, helyenként jelentős terméscsökkenést okozva. A Bianca átlagosan 9 t/ha, a Cserszegi fűszeres 7 t/ha, míg a Rizlingszilváni 10 t/ha termést adott. A szüretelt szőlő beltartalmi értékei általában kedvezőek voltak, magas cukorfokkal és egészséges bogyókkal, bár a száraz, forró időszak miatt néhol kisebb szemméret és alacsonyabb savtartalom jellemezte a termést. Egyre nagyobb gondot okoz a szőlő aranyszínű sárgaság terjedése, amelyet az amerikai szőlőkabóca, egy veszélyes zárlati kártevő terjeszt. Az utóbbi időszakban a Tiszazug térségében is felszaporodott a kártevő állománya, ezért a megelőző védekezések – különösen a lemosó permetezések – kiemelt jelentőséggel bírnak. A szüret befejezését követően a Nébih szakemberei lombhullásig folyamatosan ellenőrizték a szőlőterületeket a korábban kimutatott fertőzések miatt. A fertőzött tőkéket kijelölték, és a gazdálkodók értesítést kaptak a szükséges intézkedésekről. A térségben továbbra is komoly problémát jelent az elhagyatott, gondozatlan szőlők jelenléte, mivel ezek menedéket biztosítanak a kórokozót terjesztő kabócák számára, ezáltal a fertőzés további terjedésének forrásai lehetnek.

IV. Állattenyésztés

Az állattenyésztési ágazaton belül a sertés-, a baromfi-, a szarvasmarha- és a juhtenyésztés mellett a tógazdasági haltermelés és a méhészet is meghatározó vármegyénkben. Az alábbi táblázat az egyes állatfajok elmúlt három évre vonatkozó létszámváltozásait mutatja be (5. táblázat).

Állatfaj	2022. június	2022. december	2023. június	2023. december	2024. június	2024. december	2025. június	%-os eltérés 2024. június, 2025. június
Szarvasmarha	58400	56200	50200	50800	53600	53200	57400	+6,4 %
Ebből: tehén	27000	27500	25500	25300	25900	24.700	26500	+2,3 %
Sertés összes	277100	254200	227300	205600	202100	215.500	222.300	+10,1 %
Ebből: koca	14900	14900	16000	13900	14600	16.700	16.200	+ 9,5 %
Juh összesen	47400	45500	48300	39100	46100	45.700	50.400	+ 8,4%
Ebből: anya	35500	35500	38500	29000	33400	35.200	38.000	+ 12,2%
Baromfi összes	605800	761300	876300	750700	853100	684.300	777.500	-8.9%

5. táblázat: A vármegyében tartott állatállományok létszáma
Forrás: KSH

IV. 1. Szarvasmarha

A vármegye szarvasmarha-állománya – a tej- és húshasznú állományokat egyaránt figyelembe véve – az idei évben mérsékelt növekedést mutat.
A tehénállománynál is kismértékű, de érzékelhető növekedés állapítható meg.
A nyerstej felvásárlási ára 2025-ben 198-210 Ft/kg között alakult, ami mintegy 20%-os emelkedést jelent az előző évhez képest (2024-ben 165 Ft/kg körül mozgott az ár).
Magyarországon a tej és tejtermékek fogyasztása az elmúlt években fokozatosan nőtt.
A takarmány-ellátási helyzet idén számottevően romlott: a fűszéna, lucerna és silókukorica terméseredményei gyengébbek a tavalyinál, ami a következő gazdasági évben várhatóan további költségnövekedést okoz a takarmányozásban.
A munkaerőhiány továbbra is komoly gondot jelent az ágazatban. Egyre nehezebb olyan munkavállalókat találni, akik a hétvégéket és ünnepnapokat is érintő nehéz munkát vállalják. A könnyű- és nehézipar, illetve az elektronikai szektor elszívó hatása miatt sok gazdaság kénytelen külföldi munkaerőt alkalmazni. Több termelő a probléma enyhítését az automatizálásban látja: a robotfejőgépek és automata takarmányozó rendszerek terjedése a vármegyében is egyre jellemzőbb.
A húsmarha-exportban továbbra is Törökország a legjelentősebb célpiac, de Ausztria, a délszláv államok és több nyugat-európai ország is fontos partnerek. A hazai marhahús-fogyasztás évek óta alacsony, tartósan a 2,5 kg/fő/év szint körül alakul.
Az év elején a Győr-Moson-Sopron vármegyében megjelent ragadós száj- és körömfájás miatt szigorodtak a járványvédelmi előírások. Több mint 50 éve ütötte fel a fejét legutoljára hazai állatállományban ez a rendkívül ragályos kór, mely a páros ujjú patás állatokra nézve (szarvasmarha, juh, sertés, kecske) rendkívül veszélyes. Okozója egy vírus (Aphthovirus), amely rendkívül fertőző, víz, takarmány, állat-állat kontaktus, illetve szennyezett felszerelések és járművek által rendkívül gyorsan terjed. A hatóságok azonnali intézkedéseket vezettek be a terjedés megakadályozására, többek közt személy-, jármű- és állatforgalmi zárlatokat foganatosítottak, a fertőzött állományok leölését, valamint azok szakszerű elföldelését biztosították. Az év második felére a helyzet fokozatosan normalizálódott, 2025. június 6-án minden, a száj- és körömfájással kapcsolatos korlátozást feloldottak, és szeptember 10-én Magyarország visszanyerte az e betegségre vonatkozó mentes státuszát.
Szeptemberben a Dunántúlon kéknyelv-betegséget is azonosítottak egy szarvasmarha állományban, emiatt Magyarország elvesztette „kéknyelv mentességi" státuszát. Ezt a betegséget a törpeszúnyogok terjesztik, a tünetek közé tartozhat bágyadtság, láz és orrfolyás, jellegzetes kékes elszíneződés a nyelven és ajkakon. A tünetek juhokban

általában súlyosabbak (lesoványodás vagy elhullás), a szarvasmarhák rendszerint kevésbé érzékenyek a betegségre, de időnként szövődményekkel járhat, így sokáig elhúzódhat. Miután termeléskiesés is várható a kék nyelv felbukkanását követően, ezért a vonatkozó járványügyi rendszabályok betartása gazdasági szempontból is létfontosságúak az állatartók részére.
Fontos hangsúlyozni, hogy ezek az állatbetegségek az emberre nem veszélyesek, az érintett állatokból származó termékek fogyasztása sem jelent humán-egészségügyi kockázatot.

IV. 2. Sertés

A vármegye sertésállománya az elmúlt évhez képest növekedett, mellette a kocaállomány is nőtt. Az állomány közel 70%-át gazdálkodó szervezetek adják, míg a fennmaradó részt egyéni gazdaságok tartják.
A 2025-ös év a sertéságazat számára többszörösen terhelt. Egyrészt hazai sertéstartók továbbra is technológiai hátrányban vannak a vezető sertéstartó országokhoz képest, másrészt a kialakult száj- és körömfájás járvány és annak hatásai miatt év közben csökkentek az átvételi árak. Jelenleg a nyugat-európai (spanyol) húsdömping tartja nyomottan a felvásárlási árakat. Ezzel párhuzamosan a termelés input oldala, a takarmányárak, energiaárak és munkabérköltségek folyamatosan emelkednek. A hízó maximális felvásárlási ár 680 Ft/kg volt május hónapban. A nyári időszakban folyamatosan csökkentek az árak, júliusban 605 Ft/kg árat ért el. Augusztus végén kezdődött egy normalizáció, 625 Ft/kg-ra ugrott a felvásárlási ár, majd szeptember végére ez lecsökkent 578-580 Ft/kg-ra, amely már az önköltségi szint alatt alakul. A vágóhidak további 50 Ft/kg-os árcsökkentést jeleztek a termelők felé az év végéig.
Bár a vármegyei állatlétszám növekedett, 2025 első felében országos szinten meredeken visszaesett az élősertés-külkereskedelem is: a behozatal 42%-kal, a kivitel 31%-kal csökkent. A visszaesést a piaci árak csökkenése, az importárak emelkedése, a kereslet-kínálat ingadozása és a járványügyi korlátozások egyaránt okozták.
Az ágazat jövedelmezőségét továbbra is befolyásolja a ragadós száj- és körömfájáson túl az afrikai sertéspestis (ASP) hatása és évek óta tartó jelenléte is. Bár a házisertés-állományban sem országos, sem vármegyei szinten nem fordult elő fertőzés, a vaddisznó-populációban a vírus jelen lehet. Emiatt továbbra is kiemelt jelentőségű a szigorú járványvédelmi szabályok betartása.
A ragadós száj- és körömfájás vonatkozásában kevésbé jelentkeznek súlyos tünetek állományokban, viszont a legjelentősebb vírusürítőként szintén rendkívül hangsúlyos a járványügyi előírások foganatosítása az állattartó telepeken.

IV. 3. Juh

Az elmúlt egy évben a juhállomány létszáma mérsékelten nőtt, az anyajuhok száma pedig szintén emelkedett vármegyénkben. A növekedés ugyanakkor megtévesztő lehet, mivel vármegyénk juhállománya továbbra is alacsony országos viszonylatban.
Mindettől függetlenül a vármegyei juhtartásnak évszázados hagyományai vannak, hiszen a térség alföldi legelői ideális feltételeket biztosítottak a pásztorkodáshoz. A juhászat nemcsak megélhetést, hanem gazdag népi kultúrát is teremtett: a pásztorélethez kapcsolódó szokások, viseletek és faragott használati tárgyak ma is a helyi örökség részét képezik. A vármegye juhtenyésztése napjainkban is fontos szerepet játszik a vidéki gazdaságban.
Az élőállat-felvásárlási árak szezonalitástól függően változtak. A tavaszi száj- és körömfájás-járvány átmenetileg visszavetette a húsvéti bárányexportot, az árak 2300 Ft/kg-ról 1850 Ft/kg-ra estek, majd a járványhelyzet rendeződésével ismét emelkedésnek indultak.
A megyei termelés 80-85%-a uniós piacokra kerül. Fő felvásárlónk továbbra is Olaszország (az élőállat-export több mint 90%-a ide irányul), de nő az érdeklődés Franciaország, Németország, Belgium, Hollandia, valamint az arab és közel-keleti piacok részéről is. Exportunk döntően pecsenyebárányból áll, ugyanakkor emelkedik a nagytestű bárányok iránti kereslet, és kisebb hányadot képvisel a feldolgozott termékek kivitele.

IV. 4. Baromfifélék

A baromfiállomány létszáma csökkent az elmúlt évhez képest, de jelentős ingadozást mutat egy éven belül is, elsősorban a brojlerágazat gyors ciklusváltásai, rotációja miatt.
A baromfiágazat a hazai állattenyésztés legnagyobb húselőállító szektora. A magyarországi baromfihús-fogyasztás tartósan 30 kg/fő/év felett van, ami mintegy 10 kilogrammal meghaladja az uniós átlagot. Bár az EU alapvetően önellátó, az import jelentősen növekedett az utóbbi időben.
A madárinfluenza időszakosan visszatérő megjelenése érzékenyen érinti az ágazatot, különösen a víziszárnyas-állományokat. Április hónapban Tószeg településen található 3850 állatot tartó tömőlúd-telepről származó mintákból magas patogenitású madárinfluenza (H5N1) vírust mutattak ki. A gazdaság körül kijelölték a három kilométer sugarú védőkörzetet, és megállapították a kiterjesztett felügyeleti

(megfigyelési) körzetet. Október hónapban egy tiszajenői kacsaállományban is azonosították a H5N1 altípust, amely mintegy 20 ezer állatot érintett.
A madárinfluenza egy vírusos megbetegedés, amelyet főként vad- és házi madarak között terjedő influenzavírusok okoznak. Bizonyos törzsei (például a H5N1 is) súlyos megbetegedést és magas elhullási arányt okozhatnak a baromfiállományokban. Bár az emberekre ritkán terjed át, az ilyen esetek súlyos lefolyásúak lehetnek. A megelőzésben kulcsfontosságú a járványok korai felismerése, az állományok megfigyelése és a szigorú higiéniai, valamint állategészségügyi intézkedések betartása.
A NÉBIH az érintett állományok azonnali felszámolását rendelte el. Az elkövetkező időszakban kulcsfontosságú, hogy az állattartók maradéktalanul betartsák a járványvédelmi előírásokat, és minden gyanús tünetet haladéktalanul jelezzenek az állatorvosnak vagy a hatóságnak. Mivel az országban jelen van a vírus vadon élő madarakban, ezért kiemelt jelentőségű a szárnyasok és vadon élő madarak találkozási lehetőségének minimálisra csökkentése, hogy elkerülhető legyen a vírus vadon élő madárról baromfira történő tovább terjedése.

IV. 5. Halgazdálkodás

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a halgazdálkodási hatóság nyilvántartásában 68 halgazdálkodási vízterület szerepel. A 68 nyilvántartott vízterület közül 32 esetében a halgazdálkodási jog a Magyar Állam tulajdonában van, 36 esetben pedig halászati jogközösségek, önkormányzatok és magántulajdonosok gyakorolják a halászati jogot. A nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek többsége állóvíz, ezek összes területe 1753 hektár. A legnagyobb mennyiségben termelt halfaj a ponty, de mellette jelentős az amur, a busa és a harcsa lehalászott mennyisége is.

IV. 6. Méhészet

A vármegye méhészei 2024 őszén 51 822 bevizsgált méhcsaláddal teleltek be, ami 4742 családdal, azaz 9,16 %-kal kevesebb az előző évinél. Ez a csökkenés nem meglepő, hiszen az ágazat továbbra is nehéz helyzetben van. Bár a hordós méz felvásárlási ára a korábbi évek csökkenése után némileg emelkedett, még mindig nem éri el az ukrajnai háborút megelőző szintet.
A 2025-ös kitelelés azonban az eddigi tapasztalatok alapján súlyos, országos szinten is rendkívüli veszteségeket okozott: a méhcsaládok mintegy 50 %-a elpusztult, a megmaradt állomány pedig gyenge népességű volt. A vármegye repcevetésterülete is

csökkent, pedig ez az egyik legfontosabb korai méhlegelő. A gyenge tavaszi állapot miatt a családok nem tudtak megfelelően felfejlődni a repce virágzásáig, így repceméztermés gyakorlatilag nem keletkezett. Permetezésből eredő méhpusztulás ugyanakkor nem történt.

A következő fő hordás, az akác szintén elmaradt: az áprilisi fagyok gyakorlatilag az egész országban, így a vármegyében is megsemmisítették a virágzást. Emiatt számos vándorméhész el sem indult a hagyományos akácos területekre (például a Mátrába vagy a Nyírségbe), és azok sem jártak jobban, akik mégis útra keltek, hiszen méztermés ott sem lett, csak kiadások keletkeztek. A köztes méhlegelők – hárs, selyemfű – szintén nem biztosítottak érdemi nektárhozamot.

Mindenki a napraforgó virágzását várta, azonban az aszály ezt is kedvezőtlenül érintette. Bár a vetésterület megfelelő volt, a virágzás idején csapadékhiány lépett fel, így a növény gyorsan, szűk két hét alatt elvirágzott. A méztermés a megszokott mennyiség mintegy felére csökkent, ám mivel a méhállomány is megfeleződött, a vármegye összesített mézhozama csupán negyede lett az átlagos évekének.

Számos méhész az év során egyáltalán nem tudott mézet termelni. Akik megpróbálták pótolni az elpusztult családokat, intenzív szaporítást folytattak, ami tovább gyengítette a termelő méhcsaládokat. Az őszi méhegészségügyi vizsgálatok eredményeiből derül majd ki, mennyire volt sikeres a szaporítás, de az előzetes jelentések szerint a vármegye méhcsalád-száma tovább csökkenhet. Többen tudatosan sem törekedtek az eredeti állomány visszaállítására, mivel a szaporítás nagy mennyiségű takarmányt és jelentős költséget igényel. Egy-egy család ellátásához átlagosan mintegy 30 kg cukrot kellett felhasználni, ami komoly anyagi terhet rótt a méhészekre – különösen úgy, hogy bevételük nem volt.

Sok méhésznek – tartalék híján – hitelből kellett finanszíroznia a családok fenntartását, vagy kénytelen volt más munkát vállalni a megélhetés érdekében. Egyedül az augusztus-szeptemberi időszak hozott némi javulást, amikor valamivel több virágpor állt rendelkezésre, ami a betelelés szempontjából kedvező volt.

Összességében a vármegye éves átlagos mézhozama 0–10 kg/család között alakult, ami rendkívül alacsony érték. A felvásárlási árak ugyan emelkedtek (az akácméz esetében 1450 Ft/kg-ról 2100 Ft/kg-ra, a vegyes méz esetében 650 Ft/kg-ról 900 Ft/kg-ra), de ez sem javított a méhészek helyzetén, hiszen termés hiányában eladható méz alig volt. A főállású méhészek jövedelem nélkül maradtak, az üveges méz értékesítése pedig stagnál, mivel a lakossági kereslet a legolcsóbb termékek irányába tolódott el.

V. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara főbb feladatai

V. 1. Szakmai feladatellátás

Az év során a falugazdász-hálózat sokrétű szakmai és adminisztratív feladatokat látott el, melyek középpontjában az **ügyféltámogatás, az elektronikus rendszerek használatának segítése, valamint a pályázati és támogatási ügyintézés** állt (6. táblázat).

	Aktív falugazdász állomány (fő)	Őstermelői ügyintézés (db)	Családi gazdaságok ügyintézés (db)	Ügyfeleket érintő agrártámogatási feladat (db)	Elektronikus ügyintézés (MAK) (db)
Január	43	117	28	381	2 684
Február	43	1 276	247	342	1 298
Március	43	2 478	416	243	526
Április	43	389	119	409	6 847
Május	43	202	31	2 145	7 573
Június	43	369	58	547	2 276
Július	43	477	97	3 046	3 012
Augusztus	42	414	80	498	1 145
Szeptember	42	824	198	2 082	962
Október	43	422	75	463	1 038
Átlag/Összesen	***43***	***6 968***	***1 349***	***10 156***	***27 361***

6. táblázat: JNSZ vármegye – Falugazdász állomány és vármegyei tevékenységek - 2025
Forrás: Nemezeit Agrárgazdasági Kamara

Az év első hónapjaiban a falugazdász kollégákat elsősorban az elektronikus Gazdálkodási Napló (eGN) kitöltésével kapcsolatos megkeresések foglalkoztatták. A rendszer 2025 elején több fejlesztési hullámon ment keresztül, hogy alkalmassá váljon a teljes körű adatszolgáltatásra, illetve az időközben felmerülő hibák elhárítására. Az informatikai nehézségekre való tekintettel a beadási határidő február 3-ig meghosszabbításra került. Március végéig folyamatos maradt az eGN-nel kapcsolatos ügyfélforgalom, különösen a nitrátérzékeny területeken gazdálkodók és állattartók körében. A nitrátjelentés benyújtására 2025. január 1. – március 31. között volt lehetőség az e-GN felületén. Egész évben kiemelt feladat maradt az elektronikus naplók naprakész vezetése, valamint a gazdák támogatása a rendszer használatában.

Az egységes kérelmek benyújtása 2025. április 7-én indult, és június 10-ig szankciómentesen volt elérhető. A falugazdász tanácsadók aktív közreműködésével **5 861 db kérelem** került benyújtásra **139 183 hektár** területre.

A kérelmek 49 különböző támogatási jogcímet és intézkedést fedtek le, többek között:

- **Közvetlen támogatások:** Alapszintű jövedelemtámogatás (BISS), Agro-ökológiai Program (AÖP)
- **Nemzeti támogatások:** Átmeneti nemzeti anyatehéntartási támogatás
- **Vidékfejlesztési intézkedések:** Erdészeti és állatjóléti támogatások
- **KAP Stratégiai Terv beavatkozásai:** Agrár-környezetgazdálkodás, állatjólét, genetikai erőforrások megőrzése

A benyújtás után a Magyar Államkincstár (MÁK) júniusban megkezdte az **adminisztratív és helyszíni ellenőrzéseket**. A Magyar Államkincstár által a kérelmek adminisztratív és helyszíni ellenőrzések, illetve a Területi Monitoring Rendszer (TMR) által detektált potenciális meg nem felelésekről értesíti a gazdálkodókat, melynek tisztázásában falugazdászaink segítséget nyújtanak egyrészt a helyszínen, georeferált fénykép készítésében a Mobilgazda alkalmazást használva másrészt az egységes kérelem módosításával a megadott határidőn belül.
Júliusban és augusztusban az első, majd a második körös egyeztető levelek kerültek kiküldésre, szeptemberben pedig a harmadik körös megkeresések is megérkeztek. A falugazdászok segítséget nyújtottak a gazdálkodóknak az **ellenőrzések során keletkezett jegyzőkönyvre tett észrevételek** megfogalmazásában és a javítások beküldésében, valamit az ellenőrzések során kért dokumentáció elkészítésében. A kérelmek szankciómentes javítása szeptember 30-ig volt lehetséges, melyben a MÁK megkeresései nagy segítséget nyújtottak.
Az év első felétől kezdve fokozódó csapadékhiány sújtotta a vármegyét, ami több gazdálkodónál **aszálykár-bejelentésekhez** vezetett mind a nyári, mind az őszi betakarítású növények esetében. A kárenyhítő juttatás iránti kérelmeket november 1-31 között nyújtják be falugazdászaink. A falugazdászok közreműködtek a **vis maior kérelmek** beadásában is, az aszály sújtotta területeken és mezőgazdasági területeken keletkezett tűzesetek után.
Az év minden hónapjában folyamatos feladatot jelentett az **őstermelők és családi gazdaságok nyilvántartása, igazolásai és adatváltozásai** kapcsán végzett ügyintézés. A falugazdászok segítették az ügyfeleket a **tagsági és nullás kamarai igazolások** kiadásában is.

A Földtörvény rendelkezése értelmében a vármegyében létrejött **termőföldek forgalmára** vonatkozó szerződésekkel kapcsolatban a NAK vármegyei elnöksége, mint helyi földbizottság állásfoglalást kell alkosson arról, hogy támogatja-e az adott ügyletet. A NAK vármegyei elnöksége a földbizottsági üléseken ezévben 2 094 földforgalmi szerződést hagyott jóvá november közepéig. Ezen szerződések többsége adás-vételi szerződés volt, a csereszerződések száma elenyésző. Tényállás tisztázására, adatszolgáltatás bekérésére több szerződés esetében is szükség volt.

Augusztus-szeptember hónapban kiemelt feladatot jelentett az **1 hektár alatti belterületi, kivett művelési ágú telkek** mezőgazdasági művelésének igazolása. Az igazolások 2025. június 9. – szeptember 30. között voltak igényelhetők a vármegyei szervezeteknél, ezzel biztosítva az ingatlanok **telekadó alóli mentesülését.**

A **mezőőri szolgálatok** nyilvántartását a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara vezeti. Vármegyénkben 16 településen működtetnek az önkormányzatok mezei őrszolgálatot, fenntartási és működési költségek fedezésére pedig támogatást igényelhetnek, amely a személyi és dologi kiadások 50%-ára terjed ki, és számlákkal kell igazolni. A támogatási kérelmet negyedévente, elektronikus úton lehet benyújtani az NAK vármegyei szervezetei felé.

A 2012. évi CXXVI. törvény alapján a **származási bizonyítványokat** a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara állítja ki és hitelesíti. Ez az igazolás olyan, jellemzően árut kísérő okmány, amely igazolja az áru származását, és amelyet a legtöbb ország vámhatósága megkövetel az import vámeljárás során, különösen harmadik országokba irányuló szállítás esetén. A bizonyítvány rendszerint az ügyfél kérelmére kerül kiadásra, és vármegyénkben több vállalkozás is rendszeresen él ezzel a lehetőséggel.

A NAK Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóságának **szakképzési feladatait** a szakképzési törvény szabályozza. A Kamara átfogóan támogatja és fejleszti a térség agrárszakképzését, kiemelten a pályaorientációt. Ennek részei a „Szakmakóstoló" programhét, országos szakmai rendezvények látogatása, mint a fővárosban megrendezésre kerülő Szakma Sztár Fesztivál vagy a mezőfalvai NAK Szántóföldi Napok és Agrárgépshow, és ettől az évtől pályaorientációs osztályfőnöki órák és szülőknek szóló Tájékoztató Napok is segítik a pályaválasztást. A NAK feladata a duális képzőhelyek nyilvántartásba vétele, ellenőrzése, a Kamarai Gyakorlati Oktató képzés megszervezése, a szakképzési munkaszerződések kezelése, valamint folyamatos kapcsolattartás és tanácsadás a képzőhelyek számára. Nyilvántartásukban jelenleg 167 db vármegyei székhelyű minősített képzőhely szerepel. A szakképző intézményekkel való együttműködés kiterjed rendezvények, ágazati alapvizsgák és szakmai vizsgák szervezésére, beleértve a vizsgafelügyelők kijelölését is. Mindezek célja, hogy a diákok

korszerű, gyakorlatorientált tudást kapjanak, amely elősegíti szakmai fejlődésüket és munkaerőpiaci beilleszkedésüket.

A NAK szolgáltatási kínálata ebben az évben is elérhető volt tagjaink részére. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által üzemeltetett **Országos Jégkármérséklő Rendszer (JÉGER)** 2025 áprilisában megkezdte nyolcadik védekezési szezonját, amely szeptember 30-ig tart. A rendszer országos lefedettségét 986 talajgenerátor biztosítja, melyek működésükkel csökkentik a jégszemek méretét, mérsékelve a mezőgazdasági és lakossági károkat. A JÉGER talajgenerátorainak bekapcsolására 2025-ben összesen 64 napon volt szükség, ami az eddigi legkevesebb bekapcsolási nap volt 2018 óta.

A NAK szolgáltatásait több gazdálkodó vette igénybe ebben az évben is. A **talajvizsgálat és tápanyag-gazdálkodási terv készítés, a növénybiztosítás** szolgáltatás népszerű a gazdálkodók körében, de a **gabona beltartalmi vizsgálatra** is volt gazdálkodói igény.

Áprilistól ismét elérhető volt agrárkamarai szolgáltatásként a **permetezőgépek műszaki felülvizsgálata**. A jogszabály szerint a használt gépeket 3 évente, az új gépeket 5 évente szükséges vizsgáztatni.

Ettől az évtől a NAK új szolgáltatásként vezette be a térítésmentes **pályázatírást**, melynek során a falugazdász tanácsadók képzéseken vettek részt ezzel is erősítve a helyi ügyfélkiszolgálást. 2025-ben a falugazdászok közreműködésével erdészeti, kisüzemi, fiatal gazda, gazdaságátadási, tanyafejlesztési, állatjóléti és állattartó telepek járványvédelmi rendszereinek fejlesztésére irányuló támogatások, pályázatok benyújtására volt lehetőség.

V. 2. Szakmai programok, rendezvények

A NAK Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Szervezete kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a vármegyei gazdálkodók birtokában legyenek az aktuális információknak, tudásnak és választ kapjanak felmerülő kérdéseikre. Ennek érdekében az év során több alkalommal szervezünk tájékoztató gazdafórumokat.

- **Január 25-én Törökszentmiklóson** került megrendezésre a vármegyei Területi Agrárbizottságok (TAB) elnökei számára szervezett **évindító értekezlet**. Az eseményen a földforgalmi törvény 2025. január 1-jén hatályba lépett módosításairól, a kihirdetésre váró gazdaságátadási pályázati lehetőségekről, a TAB aktuális feladatairól és kihívásairól tartottak előadást.

- **Február 12-én Szolnokon**, a Vármegyeháza Dísztermében tartottuk azt a **Tájékoztató Gazdafórumot**, amelyet a NAK és a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (MAGOSZ) vármegyei szervezete közösen rendezett. A fórumon öt témakörben hangzottak el előadások: a 2025. évi gabonapiaci kilátásokról, az állattenyésztés aktualitásairól, a 2025. évi agrárgazdasági kihívásokról és lehetőségekről, az őstermelők adózási kérdéseiről és a területi vízgazdálkodás és vízvisszatartás aktuális kérdéseiről.
- **Február 28-án Szolnokon** rendeztük meg az **„Egyeztetés a vármegyét érintő vízgazdálkodási kérdésekről"** című **szakmai tanácskozást**, amelyen a Vízgazdálkodási Tárcaközi Bizottság tagjai, valamint vármegyei szakmai szervezetek képviselői vettek részt. A megbeszélés célja a térség mezőgazdasági vízellátását és vízgazdálkodását érintő aktuális kérdések megvitatása volt.
- **Március 7-én** negyedik alkalommal rendeztük meg **Szolnokon**, a Vármegyeháza Dísztermében a **Kárpát-medencei Gazdaasszony Találkozót**. Az eseményen a vármegyei gazdaasszonyokon kívül Szlovákiából, Szlovéniából, Kárpátaljáról, Erdélyből és Horvátországból is érkeztek vendégek. Az ünnepi köszöntőket követően tájékoztató hangzott el a gazdaságátadás támogatásának aktualitásairól. A MAGOSZ vármegyei elnöksége elismerésben részesítette azokat a hölgyeket, akik példamutatóan gazdálkodnak, és kiemelkedő munkát végeznek közösségük és a vármegye agrártársadalmának boldogulásáért. Az idei évben 6 határon túli és 14 hazai gazdaasszony vehette át a díjat.
- **Április 2-án** a NAK JNSZ Vármegyei Igazgatóságán, **Szolnokon szakmai egyeztetést** tartottunk a **Jászság vízpótlásának aktuális kérdéseiről**. A megbeszélésen részt vettek a Vízgazdálkodási Tárcaközi Bizottság, a KÖTIVIZIG, a Hortobágyi Nemzeti Park, a NAK vízügyi tanácsosai, a vármegyei alelnökök, az Ifjú Gazdák Gazdakörének képviselői, valamint a térség országgyűlési képviselője. A résztvevők a Jászsági Főcsatorna fejlesztésének és meghosszabbításának kérdését tárgyalták, és a folytatás mellett döntöttek a gyakorlati eredmények elérése érdekében.
- **Május 9-én és 16-án** a **vármegyei Aszályvédelmi Operatív Törzs** megalakulásához kapcsolódva **szakmai egyeztető megbeszéléseket** szerveztünk a NAK JNSZ Vármegyei Igazgatóságán, ahol a résztvevők a gazdálkodók támogatását és az országos döntéshozók munkáját segítő javaslatokat fogalmaztak meg.

- **Május 10-én Túrkevén** a MAGOSZ szervezésében **Kiskérődző szakmai napot** tartottunk, ahol előadások hangzottak el a témában, a helyszínen felmerült kérdésekre az előadók választ adtak. A rendezvényen szervezőként a NAK is képviseltette magát.
- **Május 22-én** a **NAK vármegyei Állattenyésztési és Beszállító Ipari Osztálya** tartotta ülését, amelynek középpontjában a vármegyei állategészségügyi és járványügyi helyzet állt. Az előadások után résztvevők és meghívottak több országos szintű intézkedést igénylő javaslatot fogalmaztak meg.
- **Június 12-én Karcagon** rendeztük meg a **Gabonatermesztési Szimpóziumot és Szakmai Tanácskozást**, ahol hét előadás hangzott el a gabonatermesztés aktuális kérdéseiről, nemesítésről, értékesítésről, valamint az aratási munkálatokhoz kapcsolódó tűz- és munkavédelmi előírásokról.
- **Június 23-án agrárfórum** zajlott **Szolnokon** a gazdaságátadási szerződés szabályairól és a **generációváltást segítő pályázatokról**. A rendezvényen nagy volt az érdeklődés, és számos gyakorlati kérdésre kaptak választ a gazdálkodók.
- **A nyári és az őszi betakarítási időszakban** a vármegyei Betakarítási Bizottság ülései két heti gyakorisággal megrendezésre kerültek. A betakarítási adatok értékelésén túl a felmerült szakmai problémák összegyűjtése, a szükséges szakmai információk továbbadása történt meg.
- **Október 15-én Szolnokon**, a Vármegyeháza Dísztermében a NAK és a MAGOSZ Vármegyei Szervezetei, valamint Szalay Ferenc miniszteri biztos szervezésében **Vízügyi szakmai fórum** került megrendezésre, nagy érdeklődés mellett. A megjelentek 3 szakmai előadást hallgathattak meg, a Vízkészletgazdálkodás lehetőségeiről, a „Vizet a tájba!" program eredményeiről, és a Gravitációs vízátvezetés lehetőségeiről a Zagyván témákban.
- Az év során a falugazdász tanácsadók folytatták a települési tájékoztató rendezvények szervezését, hogy a gazdálkodók minél szélesebb körben értesülhessenek az aktuális pályázati és támogatási lehetőségekről.

Rendszeresen veszünk részt vármegyei fesztiválokon, gasztronómiai rendezvényeken, ahol egyrészt a kamara anyagi támogatást nyújt a rendezvény szervezőinek, illetve aktív résztvevőként is csatlakozunk a programhoz, melyen a kézműves kistermelői élelmiszerek piacra jutását is kiemelten segítjük.

- **Április 12-én** a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara 18. alkalommal rendezte meg a **Pelikán Kupát**, ahol szakács, cukrász, pincér, barista és pék kategóriákban versenyezhettek tanulók, felnőttek és amatőrök.

A versenyhez kapcsolódóan a NAK vármegyei szervezete, **Szolnokon** a Hild téren „Húsvétváró Ízkavalkád" címmel kistermelői vásárt szervezett, ahol prémium termékek és karcagi birkapörkölt is várta a látogatókat.

- **Június 3-án** került megrendezésre a **„Bringás Reggeli" Szolnokon**, a Kossuth téren. A NAK munkatársai helyi kistermelők termékeiből készült kóstolóval várták a kerékpárosokat, ezzel is népszerűsítve a vidék hagyományos ízeit és a minőségi termékfogyasztást.
- **Június 28-án** két kiemelt, NAK által támogatott esemény zajlott: **Jászapátiban a Jászsági Aratónap**, míg **Karcagon a Birkafőző Fesztivál**. Mindkét rendezvényt nagy érdeklődés kísérte, mindkettő évek óta nagy népszerűségnek örvend. A Karcagi Birkafőző Fesztivál keretein belül a NAK sátorban Kiskérődző szakmai napot is tartottak, ahol kerekasztal-beszélgetések zajlottak a juhtartásról, a juhágazat helyzetéről és a birkapörkölt gasztronómiai jelentőségéről.

V. 3. Magyarok Kenyere - 15 millió Búzaszem Program

Büszkeséggel tudjuk megemlíteni rendezvényein között a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyarok Kenyere Alapítvány szervezésében az idei esztendőben is megszervezett, működtetett Magyarok Kenyere – 15 millió Búzaszem Programot.
Tavasszal a **Búzaszentelők** sorával kezdődött a program: április 25-én Nagyivánon, április 26-án Kenderesen és Újszászon, április 27-én Rákóczifalván és Jászjákóhalmán, május 3-án Tomajmonostorán, május 4-én Túrkevén, május 10-én Kunhegyesen, valamint május 11-én Karcagon került megtartásra a rendezvény. A hagyományokhoz hűen Györfi Sándor Kossuth- és Munkácsy-díjas szobrászművész kisplasztikáit adták át a program támogatóinak, valamint emlékfákat (juhar- vagy díszcseresznye) ültettek az események helyszínein.
Idén is júliusban, az aratást követően történt a vármegyei **búzagyűjtés**. Vármegyénkben 2025-ben 11 gyűjtőpont segítette a programot azzal, hogy július 21-25. között fogadták az adományokat. A búzagyűjtés hetében a falugazdász tanácsadó kollégák segítségével, aktív közreműködésével mindent megteszünk annak érdekében, hogy minél több gazdálkodó adományozóként csatlakozhasson a programhoz. Az idei esztendőben összesen **166 154 kg búza** gyűlt össze, **1 000 adományozónak** köszönhetően.

A programhoz kapcsolódóan több településen tartottak **Búzaösszeöntő Napot és Kenyérünnepet**: Jászapáti (július 19.), Nagyiván (július 20.), Mezőtúr (augusztus 10.), Rákóczifalva és Túrkeve (augusztus 16.), Kenderes (augusztus 17.), Jászjákóhalma, Újszász, Karcag, Tomajmonostora és Kunhegyes (augusztus 20.). Minden helyszínen sor került a búzagyűjtést szimbolizálva, a búzaadományok jelképes összeöntésére. Az összeöntött búzát, az új kenyeret megszentelték, megáldották, majd az új kenyeret megszegték. Az ünnepségek keretében sor került elismerő oklevelek átadására, a Magyarok Kenyere programban kiemelkedő segítséget nyújtó, búzaadományt felajánló gazdálkodók részére. A rendezvényeken a 2026. évi házigazda települések képviselői részére a programot jelképező péklapát átadására is sor került.

A búzagyűjtést követően a búza a malomba került. Ezt követően kerül sor az adományozottak körének meghatározása. A novemberben tartandó **Adományozó Ünnepségen** méltó keretek között adjuk át jelképesen a lisztet a karitatív szervezeteknek, önkormányzatoknak, intézményeknek.

V. 4. „Vizet a tájba" program

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara az Agrárminisztérium szakmai együttműködésével országos szinten részt vesz a **„Vizet a tájba!" program** megvalósításában. A program célja, hogy a lehulló csapadékot ne vezessük el a tájból, hanem helyben tartsuk, ezáltal növelve a talaj vízkészletét, mérsékelve az aszály és belvíz okozta károkat, valamint javítva a helyi ökoszisztémák állapotát. A falugazdász kollégák közreműködésével a programon keresztül felmérés készült, hogy mely területeken van igény vízvisszatartásra és mely csatornaszakaszokon szükséges rekonstrukciós beavatkozás, annak érdekében, hogy az öntözés biztosított legyen. Ennek köszönhetően vármegyénkben több település csatornaszakaszai fel lettek töltve a nyár folyamán. Szintén a program keretében többször, vármegyei jelentős területrészek elárasztása történt meg, ezzel is segítve a térség ökológiai életterének javulását, melyet az alábbi példa is szemléltet:

- Vízpótlás Karcag térségében a Tisza-tóból kiinduló Nagykunsági öntözőrendszer csatornáin keresztül, harmadlagos művek igénybevételével;

- Zöld szigetet hozott létre a Tisza-tóból származó, a Nagykunsági öntözőrendszeren keresztül ide kormányzott víz a karcagi határban.

VI. Összefoglalás

A beszámolónk célja, hogy a rendelkezésre álló adataink alapján bemutassuk a vármegye mezőgazdaságának idei helyzetét és eredményeit, valamint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara vármegyei tevékenységét.

Az elmúlt években a térség agráriuma egyszerre szembesült kedvezőtlen klimatikus hatásokkal, piaci bizonytalanságokkal, valamint a gazdatársadalom elöregedéséből fakadó szerkezeti nehézségekkel. Mindezek együttesen indokolják a vármegyei és országos szintű agrárstratégiák célzott fejlesztését.

A legjelentősebb problémát továbbra is a klímaváltozás és az aszály okozza, amely mára nem időszakos, hanem rendszerszintű kockázatként jelentkezik a térségben. A csökkenő talajvízszint, a fokozódó talajerózió és az elsivatagosodás veszélye hosszú távon a termőföldek minőségének romlásához és a hozamok ingadozásához vezet, ami egyre nagyobb gazdasági bizonytalanságot okoz. A vízhiány hatására több, korábban jellemző növényfaj termesztése visszaszorulóban van, vetésterületük mérete csökken. A változások következtében kiemelt feladat az öntözésfejlesztés, a vízvisszatartási megoldások és a korszerű agrotechnológiák alkalmazása, valamint a vízmegtartásra és talajkímélő gazdálkodásra épülő termelési gyakorlatok elterjesztése. A „Vizet a tájba!" program fontos lépés e téren, hiszen a lehulló csapadék helyben tartásával egyszerre csökkenti az aszály és a belvíz okozta károkat, valamint erősíti a térség ökológiai stabilitását. Kiemelt stratégiai cél az öntözési lehetőségek bővítése a termésbiztonság növelése és a diverzifikáció, a termesztett növénykultúrák számának növelése érdekében. Az öntözéses gazdálkodáshoz szorosan kapcsolódik a vetőmagágazat is, hiszen a legtöbb növényfaj vetőmagját csak intenzív körülmények között, megfelelő agrotechnikai háttér biztosítása mellett lehet eredményesen és biztonságosan előállítani. A vetőmagtermesztés mellett legalább ennyire fontos az ökológiai gazdálkodás, a biotermékek, bioélelmiszerek termelése és előállítása.

Az elmúlt években tapasztalt aszályos időjárás egyértelműen rávilágított a mezőgazdasági kárenyhítési rendszer felülvizsgálatának szükségességére. A termelői vélemények szerint a jelenlegi szabályozás nem tükrözi kellő mértékben az ország különböző térségei közötti jelentős klimatikus eltéréseket. A gazdák elengedhetetlennek érzik, így javasolják, hogy a támogatási és kárenyhítési rendszerek kidolgozásakor a térségspecifikus adottságokat is figyelembe vegyék, hiszen csak így biztosítható, hogy a rendszer valóban hatékonyan segítse a gazdálkodókat.

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Az állattenyésztési ágazaton belül egyre nagyobb kockázatot jelentenek az állatbetegségek, 2025-ben is több fertőző betegség megjelenése igényelt fokozott figyelmet az állattartók részéről. A ragadós száj- és körömfájás, a madárinfluenza, valamint az afrikai sertéspestis továbbra is komoly fenyegetést jelentenek, különösen a nagyüzemi állattartó telepeken. A védekezés hatékonysága nagymértékben múlik a járványvédelmi előírások betartásán, az állategészségügyi ellenőrzések rendszerességén és az állattartók és hatóságok közötti információáramlás javításán.
További komoly problémát jelent a kedvező életfeltételek miatt megjelenő mezei pocok gradáció, amely az egész vármegye területén komoly károkat okoz. Az elmúlt években tapasztalt szárazság, a forgatás nélküli talajművelés terjedése és a tarlóhántás elmaradása kedvezett a rágcsálók elszaporodásának. A mezei pocok a szántóföldi növénykultúrákban sok esetben visszafordíthatatlan károkat okoz, ezért a védekezés folyamatos figyelmet igényel. A gazdálkodók számára hatékony és természetbarát módszert jelent a T-ülőfák kihelyezése, amelyek segítik a ragadozómadarak megtelepedését és a kártevők természetes gyérítését. Pozitív tapasztalat, hogy a „Vizet a tájba!" program által létrehozott vizes élőhelyek környékén is megnőtt a madárállomány, ezáltal csökkent a rágcsálók egyedszáma.
Térségünk mezőgazdaságának hosszú távú fennmaradását a gazdatársadalom elöregedése is veszélyezteti. A generációváltás kérdése kulcsfontosságú, hiszen csak a fiatal gazdák megerősítésével biztosítható az ágazat jövője. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és társszervezetek munkájának köszönhetően 2023-ban hatályba lépett az agrárgazdaságok átadásáról szóló törvény, ami biztosítja egy egyszerűsített eljárás során a gazdaság egészének egységben történő átadását. Ennek ösztönzésére a gazdaságátadás folyamatához már pályázati lehetőségek is társulnak, aminek a beadásában a falugazdász tanácsadókhoz is fordulhatnak a termelők.

Tisztelt Közgyűlés!

Tájékoztatónkban bemutatott adatok, elemzések és összefüggések célja, hogy részletes képet adjunk vármegyénk agráriumának helyzetéről, az elvégzett munkánkról, eredményeinkről. A mezőgazdaság, élelmiszergazdaság és vidékfejlesztés területén felmerülő feladatok ellátásában továbbra is a vármegyei közgyűlés rendelkezésére állunk. Kérem, hogy a tájékoztatónkat elfogadni szíveskedjenek.

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Szervezete
Elnök
34

Hubai Imre Csaba
vármegyei elnök
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Szervezet

TÁJÉKOZTATÓ

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE MEZŐGAZDASÁGÁNAK HELYZETÉRŐL

2025

Készítette:

Juhász Rita
főosztályvezető

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal
39

Az Agrár- és Vidékfejlesztési Támogatások rendszere

Az Európai Unió Bizottsága 2022. november 7-én elfogadta Magyarország Közös Agrárpolitikai Stratégiai Tervét (KAP ST), amely alapján 2023. január 1-től az új szabályoknak megfelelően megkezdődött a 2023-2027 programozási ciklus agrártámogatási forrásainak felhasználása.

A közösségi támogatáspolitikában továbbra is megmaradt a jól ismert két pilléres rendszer.

A magyar KAP ST egy közös tervdokumentumba foglalja össze a közvetlen (I. pillér), és a vidékfejlesztési (II. pillér) támogatásokat, valamint a hazai ágazati intézkedéseket, és 2027-ig szabályozza a támogatások feltételrendszerét.

Az I. pillér, azaz a terület- és állatlétszám alapú közvetlen támogatások és a piaci intézkedések forrása az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA), a vidékfejlesztést magába foglaló II. pillér pénzügyi hátterét pedig a nemzeti forrásokkal kiegészített Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) biztosítja.

A KAP támogatási alapok (EMGA, EMVA) tekintetében egy igen összetett, részletesen szabályozott keretrendszer alapján igényelhető támogatás, melyek jogszabályi háttere tagállami szinten 2023. évben került kialakításra, és azóta évről-évre folyamatosan formálódik.

Az uniós agrártámogatások kérelmezésének, ügyintézésének, ellenőrzésének és kifizetésének intézményrendszere 2018. január 1-je óta változatlan formában működik.
A Vármegyei Kormányhivatalok Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályain (AVTF) történik a vármegyei támogatást igénylők által benyújtott közvetlen támogatások, piaci támogatások, valamint a beruházási támogatások támogatási és kifizetési kérelmeinek ügyintézése, a kijelölt kérelmek helyszíni vizsgálata, a kedvezményezetti nyilvántartás folyamatos karbantartása, illetve az ügyfélszolgálati tevékenység biztosítása.

A kifizető ügynökségi feladatokat ellátó Magyar Államkincstárnak és az általa átruházott feladatokat ellátó Vármegyei Kormányhivatalok Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályainak folyamatosan eleget kell tennie az Európai Unió által előírt akkreditációs feltételeknek, melyek megfelelősége évi rendszerességgel felülvizsgálatra kerül.

Összefoglaló anyagunkban a kifizető ügynökségi tevékenység végrehajtása során szerzett tapasztalatainkon, illetve a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében jelentkező támogatási igényléseken keresztül kívánunk rövid bemutatást adni az agrártámogatások vármegyei alakulásáról, a támogatási rendszer aktualitásairól, illetve legjelentősebb változásairól.

I. KAP I. pillér, Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA)

Az EMGA támogatások elsősorban az Egységes Kérelem (EK) keretében igényelhetők az új programozási időszakban is.
Az EMVA támogatások közül a területhez és az állatállományhoz kötődő, nem beruházási jellegű támogatások kifizetési kérelmei is szintén az EK keretében kerülnek benyújtásra.

A 2025. évi EK keretében 49 közvetlen támogatási és vidékfejlesztési intézkedés esetében lehetett támogatást igényelni, illetve ezekkel kapcsolatban adatszolgáltatási kötelezettséget teljesíteni. Fontos változás, hogy 2025. évben az EK további KAP ST-ben meghirdetett intézkedés kifizetési igénylésének adott teret.

A korábbi évekhez hasonlóan idén sem különböztettünk meg szankciómentes és szankciós benyújtási időszakot. Az EK beadásának határideje 2025. június 10.-e volt. A határidő jogvesztő, így amennyiben a mezőgazdasági termelő a bejelentést elmulasztotta, akkor ezt követően már nem volt lehetősége támogatás igénylésére, vagy a korábban bejelentett igényét növelő módosítás benyújtására.

Idén az EMGA alapból finanszírozott területalapú közvetlen támogatások rendszere tovább finomodott, fejlődött. Új előírások és könnyítések kerültek bevezetésre, melyek közül talán az egyik legfontosabb, hogy a jogszabályváltozásoknak köszönhetően az Agro-ökológiai Programot (AÖP) érintő agrotechnikai műveletek bejelentésére a korábbi években előírt 20 nap helyett 30 nap áll rendelkezésre.

A feltételesség szabályrendszere is változott, tovább bővült a vizes élőhelyek és tőzeglápok védelmét, azaz a vízvisszatartás és a talaj szervesszén-tartalmának megőrzését szolgáló előírással. Bevezetésének köszönhetően támogathatóvá váltak azok a területek, melyek eddig a hosszabb-rövidebb ideig tartó vízborítás vagy a vízzel való telítettség miatt nem voltak alkalmasak folyamatosan a mezőgazdasági művelésre. Ebből kifolyólag 2025. évben új fedvények jelentek meg a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben, melyek segítségével láthatóvá váltak ezek a támogatás alapjául szolgáló vizenyős területek is.

Lényeges változás, hogy 2025. évtől a biológiai sokféleség megőrzését célzó Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot előírásai közül a nem termelő tájképi elem és terület minimális arányának fenntartására vonatkozó előírás megszűnt, és a támogatási rendszerben a továbbiakban kizárólag az Agro-ökológiai Program önkéntes vállalásai között jelenik meg. Természetesen a védett tájképi elemek megőrzésének kötelezettsége továbbra is fennmaradt.

Folyamatos jogalkotói törekvés, hogy csökkenjenek a kedvezményezettek adminisztrációs terhei. Ennek keretében 2025 évben egyes intézkedések vonatkozásában a papír alapú gazdálkodási napló (GN) vezetési szabályai kedvezően módosultak. Változtak a napló naprakész vezetésének szabályai, valamint megszűntetésre került a papír alapú GN elektronikus gazdálkodási naplóba (eGN) történő rögzítési kötelezettsége.

Idén változások történtek a támogatás igényléssel érintett érzékeny gyepterületeken történő kaszálások bejelentéseivel kapcsolatosan is, mely alapján a 2025. évi EK benyújtási időszak utolsó napja után tervezett kaszálásokat már nem a területileg illetékes Nemzeti Park Igazgatóságok felé kell jelenteni. A jogszabály változások értelmében a kedvezményezetteknek a kaszálás tervezett időpontját és a kaszálás pontos helyét az EK erre rendszeresített felületén

kell bejelenteniük a művelet megkezdésének időpontja előtt legalább 5 munkanappal. Az EK kaszálás bejelentő felületén bejelentett adatokat a Magyar Államkincstár továbbítja a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságok felé. E módosítás alapján a vállalt kötelezettségek teljesítésének vizsgálati köre bővül, ugyanakkor az ügyintézési folyamatok felgyorsítását eredményezi.

I.1. A 2025. évi alaptámogatási rendszer közvetlen támogatásai

A 2024/2025-ös gazdálkodási évet érintően 2025. évben Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 8350 db EK került benyújtásra, mely továbbra is közel 390 ezer hektár mezőgazdasági földterületet határol le. A kérelmezők száma a korábbi évek tendenciáját követve továbbra is csökkent mindemellett, a mezőgazdasági terület lehatárolása szinte változatlan maradt.

Összesen 7931 db EK érintett fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatással (BISS) és a támogatáshoz automatikusan kapcsolódó újraelosztó - redisztributív – támogatással (CRIS).

Elmondható, hogy továbbra is nagy érdeklődés mutatkozott a fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott támogatás iránt. Vármegyénkben 488 fiatal gazda kérelem érkezett be a 2025. támogatási évben.

A közösségi szabályozásnak megfelelően tavaly óta valamennyi területalapon igényelhető támogatással érintett kérelem ellenőrzése bekerült a Területi Monitoring Rendszer (TMR) hatálya alá. A mezőgazdasági területeken történő tevékenységek és gyakorlatok rendszeres és módszeres vizsgálatát továbbra is az Európai Űrügynökség által finanszírozott Kopernikus-Sentinel műholdcsalád heti rendszerességgel készített nagyfelbontású műholdfelvétel idősorai teszik lehetővé.

A TMR rendszer működése a 2024. évtől a területen található növénykultúra és nem támogatható területrészek beazonosítására, a gyomosság, a túllegeltetés, az inhomogenitás (nem egységes felszínborítás), a kaszálási tevékenység, valamint a mezőgazdasági öntözési tevékenység azonosítására, a nád tiltott időszakban történő aratásának detektálására, szálasfehérje takarmánynövény termesztés támogatás igénylése esetén a többéves művelésre alkalmas kultúrák legalább 80 %-os egybefüggő állományként történő jelenlétének vizsgálatára, a nem termelő tájképi elemek és területek fenntartására, a zöldtrágyanövény termesztésére, a zöldugar fenntartására vonatkozó vállalások megvalósulásának és a talajtakarással összefüggő előírások betartásának vizsgálatára terjedt ki. Fentieken túl a 2025. évben, új ellenőrzésként került bevezetésre a másodvetések beazonosítása.

A műholdak által biztosított adatok kiértékelését a Magyar Államkincstár és az AVTF kérelemkezelési munkatársai végzik. Az eljárás keretében detektált potenciális meg nem felelésekről a kedvezményezettek részére több körben tájékoztató végzések kerültek kiküldésre, lehetővé téve a támogatási kérelem szankciómentes pontosítását vagy visszavonását, valamint a támogatási igénylés Magyar Államkincstár által üzemeltetett MobilGazda alkalmazáson keresztül benyújtott georeferált fényképekkel való igazolását.
Vármegyénkben a 2025. évi támogatás igénylések tekintetében 4281 db egyeztető végzés, illetve 1080 db fényképkészítési feladat kiadására került sor. A feladatokat ebben az évben, mind a gazdálkodók, mind az AVTF munkatársai sokkal gördülékenyebben hajtották végre, az előző két év tapasztalataiból tanultaknak köszönhetően. Elmondható, hogy a gazdálkodók részéről felismerésre kerültek a TMR rendszer előnyei, ebből kifolyólag idén már aktívan

reagáltak a kiadott feladatokra, egyrészt a kérelmek pontosításával, másrészt a kért fényképek elkészítésével, melyeknek köszönhetően az előző évhez képest csökkent a kapcsolódó helyszíni vizsgálatok száma, egyúttal növekedett az előlegek kifizetésének lehetősége.

Az egyeztető végzések és fényképkészítési feladatok kiadása mellett ebben az évben jelentős szerepet kapott a kedvezményezettek telefonon történő tájékoztatása az esetleges meg nem felelésekről, agrotechnikai műveletek, vállalások bejelentéseinek hiányáról, ezzel is lehetőséget biztosítva részükre a kérelmek szeptember 30. napjáig történő szankciómentes pontosítására, kijavítására, valamint az agrotechnikai műveletek határidőben történő bejelentésére.

Magyarország számára kiemelt jelentőségű, hogy az uniós szabályozás mind a növénytermesztési mind az állattenyésztési ágazatokban lehetőséget ad termeléshez kötött (CIS) támogatás igénylésére. Ez a jogcímcsoport a hazai agrártámogatási rendszer egyik legcélzottabb beavatkozás típusa, mely az érintett ágazatok sajátos nehézségeinek kezelése, rezilienciájuk megerősítése érdekében fejti ki jövedelempótló, kockázatcsökkentő hatását.

A növényalapú termeléshez kötött támogatások tekintetében is voltak változások a 2025. évben. Ezen területen újdonság volt, hogy a kedvezményezetteknek egyes zöldség hasznosításokról a vegetáció során minden esetben legalább egy olyan MobilGazda alkalmazás segítségével készített georefereált fényképet kellett becsatolni az EK-hez, amelyen a termesztett növény egyértelműen felismerhető. Továbbá a betakarítás megkezdését megelőzően, hasznosítástól függetlenül ugyancsak fényképet kellett beküldeni valamennyi különálló termesztőberendezés alatti technológiával termesztett növényről, a növénykultúra és annak talajjal való közvetlen kapcsolódásának alátámasztása érdekében.
Egyszerűsödést és könnyítést jelentett a gazdálkodók részére, hogy ezévben a szálasfehérje támogatással érintett kultúrák támogathatósága tekintetében, a vetés időpontjától függetlenül csak egyszer kellett kaszálniuk szeptember 30-ig. Ez az aszályos időjárást tekintve is fontos előírás szűkítés.
Termeléshez kötött támogatások vonatkozásában 2025. évben vármegyei szinten összesen 2988 db kérelem érkezett be az alábbi felosztásban.

Állatlétszám alapú CIS jogcímek	Kérelem darabszám
CIS - Anyajuhtartás támogatás	521
CIS - Anyatehéntartás támogatás	469
CIS - Hízottbikatartás támogatás	273
CIS - Tejhasznú tehéntartás támogatás	173
Összesen:	**1436**

Területalapú CIS jogcímek	Kérelem darabszám
CIS - Cukorrépa termesztés	2
CIS - Extenzív gyümölcstermesztés	75
CIS - Intenzív gyümölcstermesztés	30
CIS - Ipari olajnövény termesztés	7
CIS - Ipari zöldségnövény termesztés	159
CIS - Rizstermesztés	9
CIS - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés	961
CIS - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés	156
CIS - Zöldségnövény termesztés	153
Összesen:	**1552**

Vármegyénkben az előző két évhez képest növekedett az AÖP támogatásban részt vevők száma. Idén a fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatást igénylők (7931 fő) több mint 55 %-a csatlakozott ezen támogatási rendszerhez, mely a 2023. évhez képest 15 %-os, a tavalyi évhez képest pedig 5 %-os növekedést jelentett.

Az előző évekhez hasonlóan a vármegyei gazdák körében szántó földhasználati kategória vonatkozásában a növénytermesztés diverzifikációjára, a mikrobiológiai készítmények alkalmazására, valamint a méhekre veszélyes szerek használati tilalmára vonatkozó gyakorlatok voltak a legnépszerűbbek. Nagy érdeklődés mutatkozott gyep földhasználati kategória esetében a gyepek megőrzése, az extenzív gyepek legalább évi egyszeri kaszálása, valamint a kizárólag alternáló kasza vagy hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott, szársértő nélküli kasza használata gyakorlatok, míg az állandó kultúra földhasználati kategória esetében az évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel történő talajtakarás, a mikrobiológiai készítmények alkalmazása, valamint a méhekre veszélyes szerek használati tilalmára vonatkozó gyakorlatok vonatkozásában is.

2025. évben az AÖP jogcím keretében a jogalkotók szántó és gyep földhasználati kategóriában újabb gyakorlatok bevezetésével segítették a gazdálkodókat, hogy tudják teljesíteni a kategóriánként előírt 2 pontot. Szántó földhasználati kategóriában a nem termelő tájképi elemek és területek emelt szintű kijelölése, gyep földhasználati kategóriákban pedig az őshonos haszonállatokkal történő emelt szintű legeltetés került új gyakorlatként bevezetésre.

Az előző évekhez hasonlóan az AÖP jogcím keretében két gyakorlat - a kizárólag alternáló kasza vagy hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott, szársértő nélküli kasza használata, valamint a kaszálás során legalább 10 cm-es tarlómagasság meghagyása - tekintetében kötelezően írja elő jogszabály a kedvezményezettek részére a MobilGazda applikáció használatát. 2025. évben a jogszabály változásnak köszönhetően az Őshonos haszonállatokkal történő legeltetés, vagy az Őshonos haszonállatokkal történő emelt szintű legeltetés gyakorlatokat választó gazdálkodóknak is lehetőségük volt kiváltani a gazdálkodási napló legeltetési betétlap vezetési kötelezettségét, ha a gyakorlat teljesítésébe bevont valamennyi területéről benyújt minimum egy-egy georeferált fotót, melyen a legetetett állat szerepel.

I.2. KAP Stratégiai Terv II. pillérét érintő terület- és állatlétszám alapú intézkedések

A magyar KAP ST környezeti szempontból is rendkívül ambiciózus, hiszen az európai uniós források vidékfejlesztési részének közel 75%-a környezeti- és klímacélokat támogat. A 80%-os nemzeti kiegészítő forrást is tartalmazó teljes borítéknak mintegy 36%-a, azaz több mint 1000 milliárd forint fordítódik ezen területet érintő beavatkozásokra. Kiemelt célterületként jelenik meg többek között az erdészet, az állatjóléti intézkedések, a génmegőrzés a klímavédelem, valamint a természeti erőforrások fenntartása.

A KAP Stratégiai Terv keretében ezidáig az alábbi „zöld jövőt" biztosító pályázatok jelentek meg.

Intézkedés megnevezése	Vármegyei kérelem szám (db)
KAP-RD33b-2-25 Antimikrobiális rezisztencia (AMR) elleni küzdelem kompenzációs kifizetés	5
KAP-RD25-1-24 Állati genetikai erőforrások in situ megőrzésének támogatása	126
KAP-RD33-1-24 Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban	279
KAP-RD29-1-24 kódszámú Állatjóléti támogatás a kiskérődző ágazatban	92
KAP-RD30-1-24 Állatjóléti támogatás a tejtermelő szarvasmarha ágazatban	28
KAP-RD19a-1-24 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések	705
KAP-RD20-1-24 Ökológiai gazdálkodás támogatása	254
KAP-RD33b-1-24 Antimikrobiális rezisztencia (AMR) elleni küzdelem kompenzációs kifizetés	8
KAP-RD31-1-24 Állatjóléti támogatás a húshasznú szarvasmarha ágazatban	95
KAP-RD24-RD26-1-24 Állati genetikai erőforrások ex situ és in vitro megőrzésének és szakmai támogató tevékenység megvalósításának támogatása	30
KAP-RD23- 1-24 Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	720

Fenti táblázat kiemelt soraiban szereplő intézkedések tekintetében az Nemzeti Irányító Hatóság, mint Támogató részéről idén már megindult a Támogatási Okirat kibocsájtás figyelemmel arra, hogy ezen intézkedések többsége esetében a kedvezményezetteknek az első kifizetési kérelmeket már a 2025. évi EK keretében kellett benyújtaniuk. A többi jogcím vonatkozásában az első kifizetési kérelem benyújtásának majd csak a 2026. évi EK fog teret adni.
Fentiektől függetlenül természetesen továbbra is lehetőség volt Támogatói Okirat hiányában is kifizetést igényelni. Ezen esetekben a benyújtott, de még el nem bírált támogatási kérelem feljogosította a kedvezményezetteket kifizetési kérelmük benyújtására. Főszabály azonban, hogy a kötelezettségvállalási időszak első napjától mind az alap, mind a vállalt kötelezettségekhez kapcsolódó előírásoknak teljeskörűen eleget kell tenni, a támogatói döntés ismeretének hiányában is.

I.3. Méhészeti ágazat

A méhészet kicsi szelete a mezőgazdaságnak, de kulcsszerepe miatt kiemelt figyelmet kell rá fordítani, ugyanis beporzás nélkül nincs fenntartható jövő. A méhészeti ágazat vármegyénkben nem elhanyagolható, ezért fontos megemlíteni a kapcsolódó támogatási lehetőségeket. A méhészeti program eddig jól működő, EMGA társfinanszírozással megvalósuló támogatási konstrukciói a KAP Stratégiai Tervbe integrálódva továbbra is elérhetőek. Az idei évben petéző méhanya, párzatlan méhanya és anyabölcső vásárlásának támogatása, valamint varroa atka, nozematózis és egyéb kártevők, betegségek elleni gyógyszeres védekezés támogatása címen összesen 485 db kérelem került feldolgozásra.
A KAP Stratégia Terv keretében meghirdetett, Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban című Pályázati Felhívás keretében 279 db támogatási kérelem került benyújtásra vármegyénkben. A kedvezményezettek az első kifizetési kérelmeket a 2026. évi EK keretében tudják majd benyújtani.

I.4. Kifizetések

A 2025. évi EK-t érintően, a szokásos módon október 16. napjától indult meg idén is az előleg kifizetés a maximálisan adható 70%-os mértékben. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye esetében mai napig közel 22 milliárd forint összegű támogatás került előlegként utalványozásra. Előleg kifizetésekre november 30. napjáig van lehetőség, ezt követően a Magyar Államkincstár december hónapban részfizetés, majd jövő évben végfizetés formájában folytatja a kifizetéseket.
Az elmúlt években jellemzően az előleg kifizetés során a benyújtott igénylések alapján megállapított támogatás 70%-a, részfizetés esetében több mint 90%-a került utalványozásra, így a következő évre áthúzódó végfizetés, összegszerűen már nem járt nagy volumenű kifizetésekkel. A 2024. évi EK-ban igényelhető terület- és állatlétszám alapú jogcímek és intézkedések vonatkozásában a vármegyei mezőgazdasági termelők összesen 53,9 milliárd forint támogatásban részesültek.

A 2025. évi vármegyei előleg kifizetések eddigi megoszlását az alábbi táblázat foglalja össze.

Intézkedés megnevezése	kifizetett előleg összege (Ft)	előleg kifizetésben érintett kedvezményezettek száma (fő)
Fenntarthatóságot elősegítő alapszintű-jövedelemtámogatás	12 730 050 820	7601
Fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás	3 363 346 854	7588
Agro-ökológiai Program	2 785 626 526	2955
Fiatal mezőgazdasági termelők támogatása	336 551 111	316
Termeléshez kötött zöldségnövény termesztés támogatása	57 693 662	94
Termeléshez kötött ipari zöldségnövény termesztés támogatása	420 570 625	121
Termeléshez kötött ipari olajnövény termesztés támogatása	4 216 366	7
Termeléshez kötött extenzív gyümölcstermesztés támogatása	11 560 898	55
Termeléshez kötött intenzív gyümölcstermesztés támogatása	14 795 297	27
Termeléshez kötött szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	113 733 176	693
Termeléshez kötött tejhasznú tehéntartás támogatása	1 075 657 615	149
KAP ST Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések	363 626 889	80
KAP ST Ökológiai gazdálkodás támogatása	247 623 017	56
Hízottbikatartás támogatása	45 787 067	168

A KAP Nemzeti Irányító Hatóság 93/2025. számú közleménye alapján a 2025. évi közvetlen támogatások forintban megállapított fajlagos összegei az alábbiak szerint kerültek meghatározásra.

Intézkedés megnevezése	előleg maximális fajlagos összege (Ft/ha, Ft/egyed)
Fenntarthatóságot elősegítő alapszintű-jövedelemtámogatás	37 286
Fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás - emelt összegű (10 ha-ig)	23 442
Fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás – csökkentett összegű (10 -150 ha-ig)	12 316
Agro-ökológiai Program	16 565
Fiatal mezőgazdasági termelők támogatása	21 491
Termeléshez kötött zöldségnövény termesztés támogatása	59 990
Termeléshez kötött ipari zöldségnövény termesztés támogatása	103 703
Termeléshez kötött ipari olajnövény termesztés támogatása	38 920
Termeléshez kötött extenzív gyümölcstermesztés támogatása	50 273
Termeléshez kötött intenzív gyümölcstermesztés támogatása	86 820
Termeléshez kötött szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	15 302
Termeléshez kötött tejhasznú tehéntartás támogatása	88 676
Termeléshet kötött anyajuhtartás támogatása	9 032
Termeléshez kötött hízottbika-tartás támogatása	17 816

II. KAP II. pillér, Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA)

Az Európai Unió vidékfejlesztési politikája a közös agrárpolitika második pillére és célja az Unió vidéki térségeinek támogatása, valamint a XXI. század számos gazdasági, környezeti és társadalmi kihívásának kezelése. Ez a terület az első pillérhez képest rugalmasabb, ami lehetővé teszi a regionális, nemzeti és helyi hatóságok számára, hogy saját többéves vidékfejlesztési programjaikat egy európai intézkedéscsomag kínálatából választható lehetőségek alapján alakítsák ki. Az első pillérrel ellentétben – amelynek finanszírozását teljes egészében az Unió fedezi – a második pillér programjai egyrészt uniós alapok, másrészt nemzeti források társfinanszírozásából valósulnak meg.

Magyarország Kormánya 1003/2021. (I. 11.) számú határozatával döntött arról, hogy a 2021–2027. évek tekintetében a korábbi 17,5 % helyett 80 %-os nemzeti társfinanszírozás kerüljön biztosításra a Közös Agrárpolitika Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap kerete számára. A forrás célja a vidék gazdasági erejének növelése, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének és fejlődési lehetőségeinek biztosítása, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzése.

II.1 Vidékfejlesztési Program (VP) 2025

A magyar mezőgazdaság fejlődésében kiemelkedő szerepük van a Vidékfejlesztési Programon keresztül nyújtott támogatásoknak. A VP keretében meghirdetett pályázati felhívások lezárultak. A pályázók több mint 110 felhívásra jelentkezhettek, és összesen 400 ezer támogatói okirat született, a kapcsolódó ezidáig teljesült kifizetések pedig meghaladják a 2800 milliárd forintot.

A VP végrehajtását szabályozó európai uniós jogszabályok (Az Európai Parlament és a Tanács 2020. december 23-i 2020/2220/EU rendelete, illetve a 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete), valamint azok hazai végrehajtási szabályai értelmében a Vidékfejlesztési Program 2014-2022 programozási időszaka 2025. december 31-én zárul, melyből kifolyólag kifizetéseket is csak 2025. év végéig lehet teljesíteni.

A fizikailag és pénzügyileg is befejezett projektek esetében a záró kifizetési igénylés benyújtásának végső dátumát az Irányító Hatóság 2025. szeptember 1. napjában határozta meg. Ennek megfelelően a kedvezményezettek a projektek megvalósítását követően a záró elszámolásokat benyújtották, amelyek feldolgozása és kifizetése jelenleg is ütemezetten zajlik. A támogatási rendszer végrehajtási intézményrendszerének minden szereplője folyamatosan azon dolgozik, hogy a VP zárása zökkenőmentes legyen. Az Irányító Hatóság részéről a projekt működtetéséhez, üzemeltetéséhez szükséges végleges engedély hiányában benyújtott záró kifizetési igénylések idei zárását biztosító szabályozás kidolgozása folyamatban van.

Intézkedés megnevezése	Kifizetett kifizetési kérelmek száma (db)	Kifizetett támogatási összeg (Ft)
VP2-4.1.1-20 Állattartó telepek fejlesztésének támogatása	97	7 147 050 933
VP2-4.1.1.9-21 Állattartó telepek megújításának támogatása	95	1 363 611 735
VP2-4.1.1.1-16 Állattartó telepek korszerűsítése	2	8 838 062
VP2-4.1.1.2-16 Baromfitartó telepek korszerűsítése	7	202 272 072
VP2-4.1.1.4-16 Juh- és kecsketartó telepek korszerűsítése	39	211 942 090
VP2-4.1.1.5-16 Sertéstartó telepek korszerűsítése	8	251 286 757
VP2-4.1.1.3-16 Szarvasmarhatartó telepek korszerűsítése	48	1 454 821 980
VP-5-4.1.1.6-15 - Az állattenyésztési ágazat fejlesztése - trágyatárolók építése	31	322 842 698
VP-4.2.2-16 Borászat termékfejlesztésének és erőforrás-hatékonyságának támogatása	3	7 817 297
VP6-6.4.1-16 Nem mezőgazdasági tevékenységek beindítására és fejlesztésére irányuló beruházások támogatása	3	38 612 378
VP-4.2.1-4-2-2-1-21 Élelmiszeripari üzemek fejlesztése	16	117 794 531
VP-4.2.1-4-2-2-2-21 Élelmiszeripari üzemek komplex fejlesztése	31	2 023 053 498
VP-4.1.6-17 Mezőgazdasági- és feldolgozó üzemek energiahatékonyságának javítása	11	192 514 794
VP-8.6.1-17 Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások	11	245 766 751
VP2-6.1.1-16 A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás	46	312 681 444
VP-1.3.4-16 Gombaházak - hűtőházak létrehozására, meglévő gombaházak - hűtőházak korszerűsítése	1	224 550 621
HACS finanszírozás (VP) összesen	140	694 620 113
VP6-7.2.1-7.4.1.3-17 Helyi termékértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális fejlesztése, közétkeztetés fejlesztése	22	164 014 433
VP-7.2.1-1-20 Helyi termékértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális- és eszköz fejlesztése	5	119 958 965
VP3-5.1.1.1-16 Éghajlatváltozáshoz kapcsolódó és időjárási kockázatok megelőzését szolgáló beruházások támogatása	4	10 348 122
VP3-16.1.1-4.1.5-4.2.1-4.2.2-8.1.1-8.2.1-8.3.1-8.5.1-8.5.2-8.6.1-17 Innovációs operatív csoportok létrehozása	20	1 053 564 479
VP2-4.1.1.7-20 Baromfi- és sertéstartó telepek járványvédelmi rendszereinek fejlesztése	20	181 414 172
VP-2-4.1.3.2.-16 Kertészet korszerűsítése - ültetvénytelepítés	5	54 367 419
VP2-4.1.3.2-4.1.3.3.-5.1.1-21 Kertészet – ültetvénytelepítés	9	144 029 504

Intézkedés megnevezése	Kifizetett kifizetési kérelmek száma (db)	Kifizetett támogatási összeg (Ft)
VP2-4.1.3.5-16 Kertészet korszerűsítése-Kertészeti gépbeszerzés támogatása	75	369 974 954
VP2-4.1.3.5-21 Kertészeti üzemek megújításának támogatása	21	174 270 100
VP-2-4.1.3.1.-16 Kertészet korszerűsítése- üveg- és fóliaházak létesítése	1	41 073 896
VP2-4.1.2-16 Kisméretű terménytároló, -szárító és -tisztító építése, korszerűsítése	80	1 416 891 744
VP6-7.2.1-7.4.1.2-16 Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléséhez, állapotjavításához, karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése	54	957 568 012
VP6-7.2.1.1-21 Külterületi helyi közutak fejlesztése	52	2 164 778 107
VP6-19.3.1-17 A LEADER - Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása	11	83 913 348
VP6-19.2.1 Leader helyi felhívások	585	2 739 119 908
VP2-4.1.8-21 Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása	407	11 501 498 919
VP2-6.3.1-16 Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése	64	160 457 329
VP2-6.3.1-20 Mezőgazdasági kisüzemek támogatása	446	1 739 270 264
VP-3-4.2.1-15 Mezőgazdasági termékek értéknövelése és erőforrás- hatékonyságának elősegítése a feldolgozásban	28	1 236 472 271
VP3-4.2.1-4.2.2-18 Mezőgazdasági termékek értéknövelése a feldolgozásban	9	386 240 949
VP6-6.4.1-16 Nem mezőgazdasági tevékenységek beindítására és fejlesztésére irányuló beruházások támogatása	59	757 013 473
VP-16.5.2-21 Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása	28	568 674 584
VP-4.2.1-3-21 Takarmány előállító üzemek fejlesztésének támogatása	5	1 044 225 217
VP6-7.2.1.4-17 Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései	107	271 335 488
VP3-5.1.1.1-21 Tavaszi fagykár megelőzésére szolgáló beruházások támogatása	10	147 531 313
VP6-7.2.1-7.4.1.1-16 - Településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése	12	136 070 137
VP2-4.1.7-21 - Terménytárolók, szárítók és tisztítók fejlesztésének támogatása	54	2 771 285 738
VP2.-4.1.4-16 A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése	212	12 051 769 923
Végösszeg	**2 994**	**57 267 210 522**

Fenti táblázatban részletezett eloszlásban a kifizetésre kerülő támogatási összegeknek köszönhetően számos területet érintően látványos fejlődés történt Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében is. Ebből kifolyólag jelentős mértékű beruházás valósulhatott meg, - az átlagos 50%-os támogatási intenzitás figyelembevételével - összességében 110 milliárd forintot meghaladó értékben.

II.2 Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv 2025

A KAP Stratégiai Terv végrehajtása a tervezett ütemben halad. A legutóbb kiadott pályázati ütemterv összesen 68 felhívást tartalmaz. A program keretében eddig több mint 50 darab pályázati felhívás jelent meg, melyek esetében az Agrárminisztérium már több mint 72 ezer támogatói okiratot állított ki, azaz 2510 milliárd forint vidékfejlesztési támogatás megítéléséről hozott döntést. Jelenleg több pályázati felhívás társadalmi egyeztetése is folyamatba van, melyek várhatóan még az idén megjelenítésre kerülnek.

A meghirdetett pályázatok lehetőséget biztosítanak a kis-, közepes- és nagygazdaságok számára egyaránt, hogy az elmúlt évek gazdasági-piaci változásaira reagálva, a termelésüket hatékonyabbá tegyék vagy akár a több lábon állás irányába nyithassanak. Annak érdekében, hogy a kisebb projektek ne versenyezzenek a nagyobb, jelentős forrásokat lekötő projektekkel, egyes célterületeket érintően két konstrukcióban kerültek meghirdetésre a pályázatok. Ezáltal elkülönülve, de párhuzamosan fut egy kisebb értékű, kisebb léptékű fejlesztés, és egy nagyobb, komplexebb beruházás megvalósítását biztosító pályázati lehetőség.

Az EMVA alapból finanszírozott beruházási támogatások vonatkozásában nagyon fontos kiemelni, hogy a VP és a KAP Stratégiai Terv 2025 évben még párhuzamosan működik egymás mellett, amely nagy odafigyelést kíván mind a kedvezményezettektől, mind a leendő pályázóktól. A keretszabályok vonatkozásában elmondható, hogy a Vidékfejlesztési Programhoz képest lényeges változások tapasztalhatók a KAP Stratégiai Terv kapcsán, így az új pályázatok sikeréhez elengedhetetlen az új szabályrendszer alapos megismerése.
Egyértelműen megállapítható, hogy az új szabályrendszer kidolgozása során a Nemzeti Irányító Hatóság kiemelt céljai között szerepel a műveletek pénzügyi megvalósíthatóságának javítása, valamint a kedvezményezettek likviditási helyzetének támogatása, továbbá az adminisztrációs terhek csökkentése.
A 2024. évben is tapasztalt kimagasló pályázati kedv idén is töretlen volt, melynek köszönhetően több pályázati felhívás idő előtt zárásra került.
Az alábbi táblázatban összeírásra kerültek a lezárt benyújtási szakasszal érintett pályázati felhívásokhoz kapcsolódó vármegyei igénylési adatok. A táblázat kiemelt soraiban szereplő intézkedések vonatkozásában a Nemzeti Irányító Hatóság részéről már megindult a támogatói okiratok kibocsájtása. A támogatói döntés véglegessé válásával egyidejűleg pedig a kedvezményezettek részére lehetőség nyílt a projekthez kapcsolódó előlegigénylések benyújtására is.
Fontos megjegyezni, hogy az idei nyertes pályázatok esetében jövő évben aktuálissá válik az elszámolások megkezdése is tekintettel arra, hogy a kedvezményezettek a támogatási döntés véglegessé válásától számított tizenkét hónapon belül a megítélt támogatás tíz százalékát meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelem benyújtására kötelesek.

Intézkedések megnevezése	Igényelt támogatás (Ft)	Támogatási Kérelem (db)
KAP ST-RD - Állattartó telepek megújítása (KAP-RD01a-RD01c-RD01d-RD01e-2-24)	7 957 969 259	97
KAP ST-RD - Állattartó telepek fejlesztése (KAP-RD01a-RD01c-RD01d-RD01e-1-24)	9 681 876 753	10
KAP ST-RD - Kertészet-ültetvénytelepítés és gyógynövénytermesztés (KAP-RD01a-RD12-1-24)	365 828 037	7
KAP ST-RD - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásai (KAP-RD09b-1-24)	66 195 503	3
KAP ST-RD - Mezőgazdasági kisüzemek beruházás (KAP-RD09a-1-24)	454 328 868	50
KAP ST-RD - Feldolgozó üzemek fejlesztése (KAP-RD04a-RD04b-2-24)	1 284 661 579	20
KAP ST-RD - Feldolgozó üzemek komplex fejlesztése (KAP-RD04a-RD04b-1-24)	15 492 989 327	15
KAP ST-RD - Kertészeti üzemek technológiai fejlesztése (KAP-RD01a-1-25)	418 855 315	20
KAP ST-RD - Rövid Ellátási Láncok fejlesztése (KAP-RD49-1-25)	69 998 539	1
KAP ST-RD - Öntözésfejlesztés és vízfelhasználás hatékonyságát javító beruházás (KAP-RD12-RD01c-2-24)	3 910 317 290	49
KAP ST-RD - Öntözésfejlesztés és vízfelhasználás hatékonyságát javító komplex beruházás (KAP-RD12-RD01c-1-24)	18 243 894 853	31
KAP ST-RD - Egyedi tudásátadási szolgáltatások (KAP-RD60-2-24)	566 620 600	10
KAP ST-RD - Külterületi utak fejlesztése (KAP-RD43-1-25)	2 933 604 199	21
KAP ST-RD - Terménytisztítók, tárolók, szárítók, vetőmagüzemek fejlesztése (KAP-RD01a-RD01c-2-25)	3 868 018 146	47
KAP ST-RD - Terménytisztítók, tárolók, szárítók, vetőmagüzemek komplex fejlesztése (KAP-RD01a-RD01c-1-25)	9 966 528 073	27
KAP ST-RD - LEADER Helyi felhívások (KAP-RD57-24)	2 039 886 527	203
KAP ST-RD - LEADER Helyi Akciócsoportok támogatása (KAP-RD57-24)	2 416 092 357	5
KAP ST-RD - Kertészeti üvegházakhoz, hűtőházakhoz kapcsolódó, és post-harvest fejlesztések (KAP-RD01a-RD01c-1-24)	934 061 716	3
KAP ST-RD - Járványvédelem (Szarvasmarha, juh-kecske) (KAP-RD01e-1-25)	993 264 531	51
KAP ST-RD - Fiatal mezőgazdasági termelők elindulásának és beruházásainak támogatása (KAP-RD05-RD01b-1-25)	2 292 975 125	37
KAP ST-RD - Gazdaságátadási együttműködés (KAP-RD07-1-25)	1 266 000 000	98
KAP ST-RD - Vidéki infrastruktúra fejlesztések tanyákon (KAP-RD42-1-25)	203 867 161	16
KAP ST-RD - Vízgazdálkodási közösségek támogatása (KAP-RD15-1-25)	1 440 990538	22

Megállapítható, hogy vármegyénkben kiemelt érdeklődés övezte az állattartó telepek megújítását, illetve fejlesztését érintő intézkedéseket, amelyek keretében állattartó gazdaságok versenyképességének, hozzáadott érték termelésének fokozását célzó pályázatok közel 18 milliárd forint támogatási igényt határolnak le.

A Vidékfejlesztési Programban hosszú éveken át elérhető volt „A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése" elnevezésű kiírás. A felhívás átfogó jelleggel biztosított fejlesztési forrást minden, az öntözéshez kapcsolódó tevékenységhez. Többek között új vízkivételi művek kialakításához, új öntözőgépek és vezetékek telepítéséhez, valamint az elavult öntözőrendszerek elemeinek cseréjéhez is lehetett pályázni forrásokra. A támogatási lehetőségek folytatódtak, ezek a KAP Stratégiai Terv keretei között is elérhetőek. Vármegyénkben mindhárom öntözéshez kapcsolódó felhívás esetén nagyon magas volt a pályázói érdeklődés például a Vízgazdálkodási közösségek támogatása intézkedés esetében az országban benyújtott támogatási igény 17,64% -a vármegyénkből érkezett. Mindemellett az Öntözésfejlesztés és vízfelhasználás hatékonyságát javító beruházás és az Öntözésfejlesztés és vízfelhasználás hatékonyságát javító komplex beruházás esetén is meghaladta a 10%-os arányt.

Az öntözésfejlesztés mellett Terménytisztítók, tárolók, szárítók, vetőmagüzemek fejlesztésére mutatkozott még nagyon magas igény vármegyénkben a két felhívásra majdnem 14 milliárd forint támogatási igény érkezett.

II.3 LEADER, helyi intézkedések támogatása

Az új programozási időszakban is kiemelt szerep jut a LEADER programnak, elősegítve a vidéki térségek további fejlődését. 2025. évben az elismert 105 Helyi Akciócsoport vonatkozásában több mint 200 db LEADER helyi felhívás jelent meg, melyet legalább további 100 darab követ még. A LEADER helyi felhívások keretében országosan eddig több mint 4000 darab támogatási kérelem érkezett be közel 31 milliárd forint keretösszegben. A kérelmek feldolgozása már folyamatban van és várhatóan jövő év elején kerülnek majd kiadásra az első döntések.
A HACS-ok az általuk kidolgozott, KAP Stratégiai Tervből finanszírozott új Helyi Fejlesztési Stratégiákon keresztül koordinálják az illetékességi területükre jutó fejlesztési források felhasználását. A források a kistérségekben élő, tevékenykedő civil, vállalkozói és önkormányzati szféra számára továbbra is a HACS-ok által kiírt helyi felhívások pályázatain keresztül hívhatók le.
A Vidékfejlesztési Programon alapuló LEADER programban már elnyert támogatással rendelkező kedvezményezettek által megvalósított projektek vonatkozásában a záró elszámolások benyújtásra kerültek, kapcsolódó kifizetések a VP zárására tekintettel évvégéig teljesíthetők.
Az alábbi táblázatok jól szemléltetik a Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területén működő HACS-ok meghirdetett helyi felhívásait, illetve az ezidáig beérkezett támogatási kérelmek, valamint a kapcsolódó igényelt támogatási összegek alakulását.

HACS megnevezése	Támogatási forráskeret (Ft)	tervezett pályázati felhívás száma (db)	kiírt pályázati felhívás száma (db)
Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete	469 390 713	4	2
KÖZÉP-TISZA-ZAGYVA VIDÉKFEJLESZTÉSI Egyesület	302 384 821	2	2
Nagykunságért Vidékfejlesztési Egyesület	197 551 857	3	2
Tisza-menti Leader Közhasznú Egyesület	518 623 927	4	3
Tiszazugi Leader Egyesület	372 439 798	2	2
Összesen	**1 860 391 116**	**15**	**11**

Helyi felhívások megnevezése	Támogatási kérelmek (db)	Igényelt összeg (Ft)
Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete	**15**	**140 321 812**
KAP-RD57-050-1-25 Mikrovállalkozások versenyképességének fokozása	15	140 321 812
KÖZÉP-TISZA-ZAGYVA VIDÉKFEJLESZTÉSI Egyesület	**46**	**379 221 585**
KAP-RD57-060-1-25 Helyi vállalkozások fejlesztéseinek támogatása	25	280 766 736
KAP-RD57-060-3-25 Helyi közösségi programok támogatása	21	98 454 850
Nagykunságért Vidékfejlesztési Egyesület	**34**	**223 996 445**
KAP-RD57-067-1-25 Térségi/helyi vállalkozások fejlesztésének támogatása	21	169 170 459
KAP-RD57-067-2-25 Helyi közösségi rendezvények és programok, illetve helyi közösségi terek fejlesztésének támogatása	13	54 825 986
Tisza-menti Leader Közhasznú Egyesület	**76**	**850 231 123**
KAP-RD57-087-1-25 Vállalkozásfejlesztés támogatása	53	663 833 083
KAP-RD57-087-3-25 Helyi termék előállításának támogatása	8	116 213 177
KAP-RD57-087-4-25 Közösségi fejlesztések	15	70 184 863
Tiszazugi Leader Egyesület	**32**	**446 115 562**
KAP-RD57-090-1-25 Térségi induló és működő vállalkozások ösztönzése és támogatása, fenntartható versenyképesség	23	303 445 732
KAP-RD57-090-2-25 Élhető vidék	9	142 669 830
Végösszeg	**203**	**2 039 886 527**

II. Az agrártámogatási rendszer 2026. évben

Az új programozási ciklus keretrendszere évről-évre formálódik, a továbbiakban a tökéletesítés jegyében csupán kisebb finomításokra lehet számítani. Ezzel szemben a háttérben a támogatási rendszer mindkét pillérjét érintő végrehajtási, ellenőrzési folyamatok jelentős fejlesztéseken mennek keresztül.

A területalapú támogatásokat érintő TMR rendszer által vizsgált szempontok várhatóan nem bővülnek tovább. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján egyértelműen megállapítható, hogy a területalapú támogatások helyszíni ellenőrzési rendszerében jelentős változást hozott a TMR rendszer bevezetése. A terepi helyszíni vizsgálatok során a klasszikus területmérés mennyisége minimalizálódott, ugyanakkor a területek többszöri bejárásával és a kapcsolódó dokumentumok vizsgálatával továbbra is valamennyi előírás betartása ellenőrzésre kerül. Mindezek mellett fontos megjegyezni, hogy az aszályos időjárás miatt a területek - akár többszöri - bejárása ellenére, az egyes kultúrák (pl.: ugar, lucerna), illetve egyes támogatási feltételek (pl.: 80 %-os fedettség, legeltetés stb.) helyszínen történő visszaigazolása nem minden esetben biztosítható, ezért a termelők részéről a kérés nélküli MobilGazda applikációval készített és önkéntesen beküldött fényképek a jövőben nagyban segíthetik a kérelmek korrekt és gyors elbírálását.

VP beruházásoknál a kizárólag gép és eszközbeszerzést tartalmazó projektek esetében 2025 évben már megjelent a helyszíni szemlék távellenőrzés formájában történő lefolytatásának lehetősége, mely egyidejűleg a kedvezményezettek részéről is megfelelő telefonkészülék és internet elérés biztosítását feltételezi. Ennek a módszernek a gyakorlati alkalmazása várhatóan a KAP Stratégiai Tervből finanszírozott kifizetési kérelmek esetében egyre inkább előtérbe fog kerülni.

Az új programozási időszak beruházási jellegű támogatási kérelmeinek helyszíni vizsgálatainál folyamatosan kivezetésre került a papíralapú jegyzőkönyvezés folyamata és a vizsgálatok eredménye - a helyszínen - elektronikus jegyzőkönyvben kerül rögzítésre. A Magyar Államkincstár ezirányú fejlesztései alapján, a jövőben a támogatott projektek esetében, a kifizetési kérelmek helyszíni vizsgálatainak megállapításai is elektronikus jegyzőkönyvezéssel kerülnek majd dokumentálásra. Az ehhez szükséges technikai háttér és eszközök a Vármegyei Kormányhivatalok Agrár- és Vidékfejlesztési Főosztályain már rendelkezésre állnak.

Az uniós előírások mellett a Kifizető Ügynökségi fejlesztések, innovatív megoldások is egyértelműen abba az irányba mutatnak, hogy a támogatások igénylése mellett az ellenőrzési folyamatok technikai feltételrendszere is modernizálódik. A Kifizető Ügynökség által bevezetett/biztosított új technikák elfogadása és gyakorlati alkalmazása az elkövetkező időszakban kihívást jelent mind a gazdatársadalomnak, mind a támogatások bírálatával foglalkozó szervezet munkatársainak.

ZÁRADÉK

Az eredeti papír alapú dokumentummal egyező.

Másolatkészítő szervezet neve:

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal

A másolat képi vagy tartalmi egyezéséért felelős személy neve:

Dorogi-Szikszai Lívia

Másolatkészítő rendszer:

Poszeidon (EKEIDR) Irat és Dokumentumkezelő rendszer. '3.849.2.12'

Másolatkészítési szabályzat:

JNSZM KH Kormánymegbízottjának 8/2018. (IV. 12.) számú utasítása

Másolatkészítési rend elérhetősége:

https://kormanyhivatalok.hu/kormanyhivatalok/jasz-nagykun-szolnok/megye/e-ugyintezes

Másolatkészítés időpontja:

2025.11.21. 12:24:09

Záradék megjegyzés:

.....

A dokumentum elektronikusan hitelesített.
2025.11.21 12:24:09
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal
Dorogi-Szikszai Lívia